

HRVATSKI RUKOMETNI SAVEZ

**UDRUGA HRVATSKIH
RUKOMETNIH SUDACA**

**MEĐUNARODNA
PRAVILA
RUKOMETNE
IGRE**

kolovoz 2005.

Priprema materijala

mr. sc. dr. Boris **ZUBANOVIĆ**
Veljko **KARABAĆ**
Josip **MIŠKULIN**
Zdravko **GOLUB**

Prijevod pravila

Tihomir **KASUNIĆ**

Demonstrator za znakove IHF-a

Irena **PAHOR**

Priprema za tisak

Zdravko **GOLUB**

Tisak

LETIS d.o.o., Pretetinec

Naklada 1200 komada

Izdanje, lipanj 2005.

SADRŽAJ

Pravila igre, znakovi IHF-a, Objašnjenja i propisi glede prostora za zamjenu igrača.....	4 - 81
U V O D.....	4
IGRALIŠTE	5
TRAJANJE IGRE, ZAVRŠNI SIGNAL I TIME-OUT	10
LOPTA	15
MOMČAD, ZAMJENE, OPREMA	16
VRATAR	20
VRATAREV PROSTOR.....	22
IGRANJE LOPTOM I PASIVNA IGRA.....	24
PREKRŠAJI I NESPORTSKO PONAŠANJE.....	27
POGODAK.....	30
POČETNO BACANJE	32
UBACIVANJE.....	33
IZBACIVANJE	34
SLOBODNO BACANJE	35
SEDMERAC.....	39
OSNOVNE SMJERNICE ZA IZVOĐENJE BACANJA	41
KAZNE	45
SUCI.....	51
ZAPISNIČAR I MJERITELJ VREMENA	53
ZNAKOVI RUKOM	54
OBJAŠNENJA PRAVILA IGRE	61

UVOD

U V O D

Pravila igre stupaju na snagu **1. Kolovoza 2005.** godine.

Tekst Pravila igre, Komentar, signalizacija IHF-a, Objašnjenja Pravila igre i Prostor za zamjenu igrača sastavni su dijelovi cjelokupnih Pravila.

To se ne odnosi na poglavlje "Smjernice – igralište i vrata", koje je jednostavno uključeno u knjigu pravila kao dodatak tekstu Pravila.

OPASKA

Radi pojednostavnjenja, prilikom navođenja igrača, službenih osoba, sudaca i drugih osoba, u ovoj knjizi Pravila koriste se imenice muškoga roda. Bez obzira na to, pravila se u istoj mjeri odnose na muške i ženske sudionike, osim pravila koja se odnose na propisanu veličinu lopte (Pravilo 3).

PRAVILO 1

IGRALIŠTE

1:1 Igralište (vidi sliku 1) je pravokutnik dužine 40 m i širine 20 m koji obuhvaća polje za igru i dva vratareva prostora. Duže granične linije zovu se uzdužne linije, a kraće granične linije zovu se linije vrata (između vratnica) ili linije izvan vrata (s vanjske strane vrata).

Mora postojati sigurnosni pojas koji okružuje igralište širok najmanje 1 m duž uzdužne linije i 2 m iza linije vrata i vanjske linije vrata.

Svojstva igrališta tijekom utakmice ne smiju se mijenjati u korist jedne od momčadi.

1:2 Vrata (vidi sliku 2a i 2b) stoje na sredini između linija izvan vrata. Vrata moraju biti učvršćena uz podlogu ili za zidove iza njih. Njihova unutarnja visina je 2 metra a širina 3 metra.

Stative vrata povezane su poprečnom gredom čiji se stražnji brid mora poklapati sa stražnjom stranom linije vrata. Stative i prečka izrađene su od četvrtastog materijala širine 8 cm. Tri strane vidljive s igrališta moraju biti obojene u dvije kontrastne boje, koje se jasno razlikuju od pozadine.

Vrata moraju imati mrežu prikvačenu tako da ubačena lopta ostane u vratima.

1:3 Sve linije igrališta sastavni su dio prostora koji omeđuju. Linije vrata između stativa moraju biti 8 cm široke (vidi sliku 2a), dok su ostale linije široke 5 cm.

Dva polja igrališta umjesto linijom mogu biti odvojena različitim bojama susjednih polja.

1:4 Ispred svakih vrata nalazi se vratarev prostor (vidi Pravilo 6). Vratarev prostor određen je linijom vratareva prostora (linija 6 metara) koju dobijemo na sljedeći način:

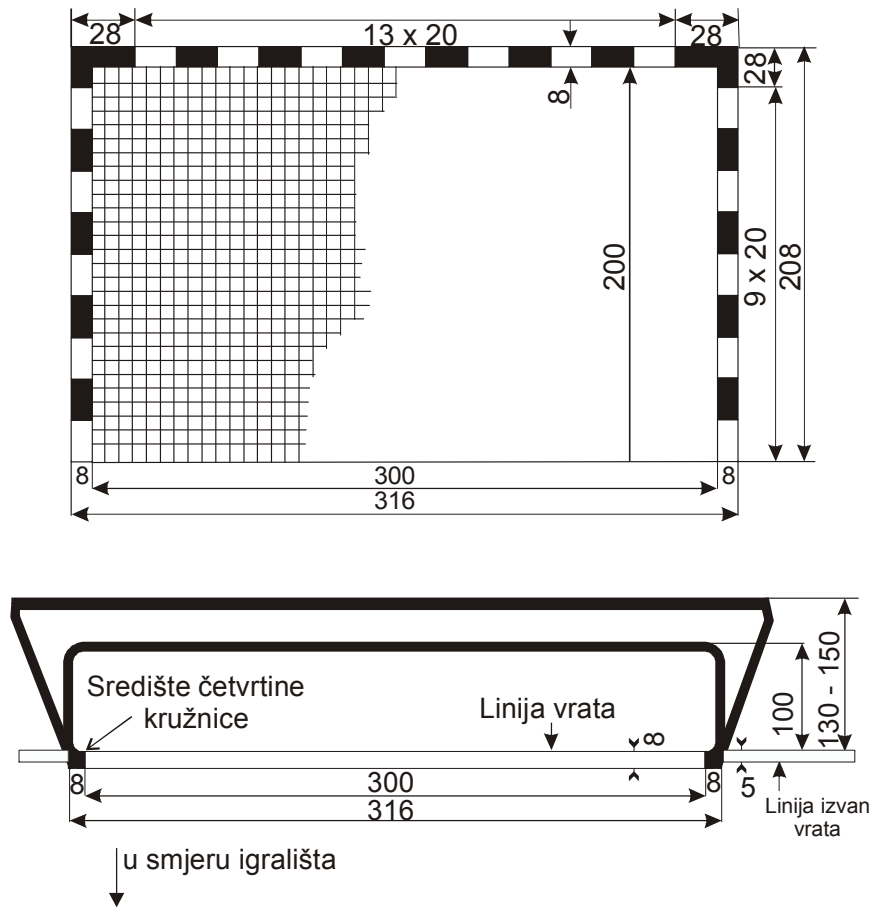
- 6 metara ispred vrata (mjereno od stražnje strane linije vrata do prednje linije vratareva prostora) usporedno s linijom vrata povuče se linija duga 3 metra;
- dvije četvrtine kružnice, svaka promjera 6 m (mjereno sa stražnjeg unutrašnjeg kuta stativa) nastavljaju se na 3 m dugačku liniju do vanjske linije vrata (vidi slike 1 i 2a).

- 1:5** Linija slobodnog bacanja – deveterac – povlači se isprekidano na udaljenosti 3 m ispred linije vratareva prostora. Obojeni segmenti i neoznačeni dijelovi linije dugi su 15 cm (vidi sliku 1).
- 1:6** Linija 7 m je oznaka dužine 1 m ispred vrata. Usporedna je sa linijom vrata i udaljena 7 metara od njih (mjereno od stražnje strane linije vrata do prednje linije oznake 7 metara (vidi sliku 1).
- 1:7** Vratareva granična linija (linija 4 metra) je 15 cm duga linija ispred vrata. Usporedna je s linijom vrata i od nje udaljena 4 metra (mjereno od stražnje strane linije vrata do prednje linije oznake 4 metra); (vidi sliku 1).
- 1:8** Središnja linija povezuje središnje točke obiju uzdužnih linija (vidi sliku 3)
- 1:9** Linija zamjene igrača (dio uzdužne linije) za svaku momčad proteže se od središnje linije do oznake 4,5 metra udaljene od središnje linije. To je krajnja točka za zamjenu igrača označena linijom koja je usporedna sa središnjom linijom i proteže se 15 cm unutar uzdužne linije i 15 cm izvan uzdužne linije (vidi slike 1 i 3).

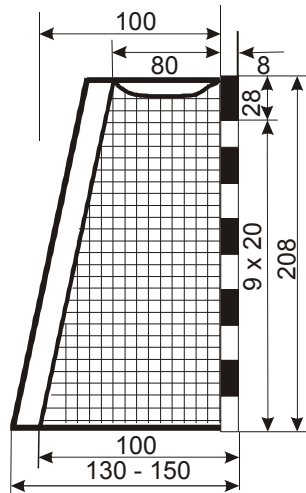
Upamtite

Detaljnije tehničke karakteristike igrališta i vrata nalaze se u poglavlju "Smjernice – igralište i vrata" koje se nalazi na stranicama 79-81.

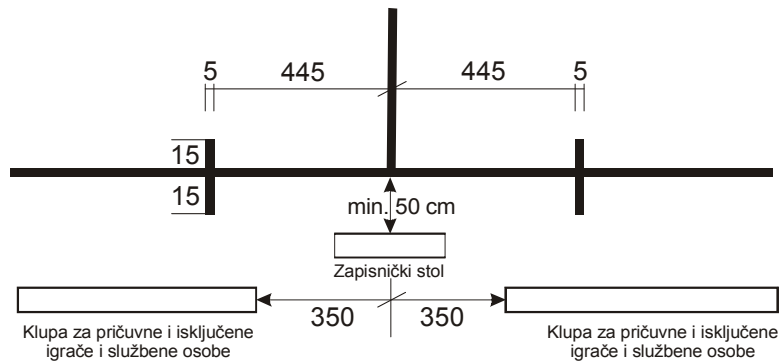
Slika 2 a : VRATA

Slika 2b : VRATA – POGLED SA STRANE

Slika 3: LINIJA ZAMJENE IGRAČA I PROSTOR ZA ZAMJENU IGRAČA

Zapisnički stol i klupa za rezervne igrače moraju biti postavljeni tako da zapisničar i mjeritelj vremena mogu vidjeti linije za zamjenu igrača. Zapisnički stol treba biti bliže uzdužnoj liniji od klupa za rezervne igrače, ali najmanje 50 cm udaljen od uzdužne linije.

PRAVILO 2

TRAJANJE IGRE, ZAVRŠNI SIGNAL I TIME-OUT

TRAJANJE IGRE

2:1 Normalno je vrijeme trajanja igre za sve momčadi sa igračima od 16 i više godina dva puta po 30 minuta. Odmor između poluvremena traje 10 minuta.

Trajanje igre za mlađe dobne kategorije : za igrače u kategoriji 12-16 godina 2x25 minuta a za igrače 8-12 godina 2x20 minuta. O oba slučaja odmor između poluvremena traje 10 minuta.

2:2 Produžeci se igraju, nakon odmora od 5 minuta, ukoliko je utakmica neriješena na kraju regularnog dijela a mora biti odlučan pobjednik. Produžeci se igraju 2x5 minuta, s odmorom od 1 minute.

Ako je nakon prvog produžetka rezultat ponovo neodlučen, drugi produžetak igra se nakon odmora od 5 minuta. I ovaj produžetak igra se 2x5 minuta, sa odmorom od 1 minute.

Ako i nakon drugog produžetka rezultat ostane neriješen, pobjednik će biti odlučan sukladno propozicijama za to natjecanje. Ukoliko se pobjednik mora odlučiti izvođenjem sedmeraca, treba poštivati postupke navedene u komentaru.

KOMENTAR

Ukoliko se pobjednik odlučuje izvođenjem sedmeraca, izvođenje sedmeraca dopušteno je igračima koji na kraju vremena trajanja igre nisu bili isključeni na dvije minute, diskvalificirani ili isključeni. Svaka momčad određuje 5 izvođača. Svaki igrač jednom izvodi sedmerac, izmjenjujući se s protivničkim igračima. Momčadi ne moraju prije početka bacanja odrediti redoslijed izvođača. Vratar se može slobodno odabrati i mijenjati između igrača kojima je dopušten nastup. Igrači mogu izvođenju sedmeraca pristupiti kao vratari ili izvođači.

Suci određuju na kojoj će se strani izvoditi sedmerci. Prije početka izvođenja sedmeraca, bacanjem novčića određuje se

redosljed izvođenja, a momčad koja je dobila ždrijeb odabire da li će prva započeti izvođenje sedmeraca ili će to prepustiti protivničkoj momčadi. Ukoliko je i nakon pet izvedenih sedmeraca sa svake strane, rezultat i dalje izjednačen, nastavlja se s izvođenjem sedmeraca s time da je redosljed izvođenja obrnut.

Ako dođe do nastavka izvođenja sedmeraca, svaka momčad ponovo nominira pet izvođača. Ponovo mogu biti nominirani svi ili samo neki od izvođača iz prve serije. Ovakav princip nominiranja po pet igrača primjenjuje se sve dok se ne dobije pobjednik utakmice. Međutim, u drugoj i svim slijedećim serijama, pobjednik je odlučan ako postoji razlika u pogocima nakon jednakog broja izvedenih sedmeraca.

Igrači mogu biti diskvalificirani tijekom izvođenja sedmeraca ako se ponovljeno ili očito nesportski ponašaju (16.13). Ukoliko se diskvalifikacija odnosi na igrača koji je bio nominiran u grupu od pet izvođača sedmeraca, momčad mora nominirati drugog izvođača.

ZAVRŠNI ZNAK

- 2:3** Trajanje igre počinje nakon sučeva zvižduka za početno bacanje. Završava automatskim završnim znakom koji daje javni uređaj za mjerenje vremena ili mjeritelj vremena. Ako nije dat takav znak, sudac zviždukom daje znak da je vrijeme igre isteklo (17:9)

KOMENTAR

Ako nema javnog uređaja za mjerenje vremena s automatskim zvučnim signalom za kraj utakmice, mjeritelj vremena poslužit će se stolnom ili ručnom štopericom i okončati utakmicu zvučnim signalom (18:2, član 2)

- 2:4** Prekršaj ili nesportsko ponašanje koje se dogodilo prije ili neposredno u trenutku završnog signala (završetak poluvremena ili kraj utakmice, jednako tako i u produžecima) mora biti sankcionirano i onda ako nije moguće izvesti

slobodno bacanje (sukladno pravilu 13:1) ili sedmerac prije završnog signala.

Jednako tako, bacanje se mora ponoviti ukoliko se završni signal (za kraj poluvremena, utakmice ili u nastavcima) začuo točno u trenutku izvođenja bacanja a lopta se nalazila u zraku.

U oba slučaja suci završavaju igru tek nakon što se izvede (ili ponovi) slobodno bacanje ili sedmerac i bude poznat neposredni ishod tog bacanja.

- 2:5** Za izvođenje slobodnog bacanja (ili njegovog ponavljanja) sukladno pravilu 2:4, primjenjuju se posebna ograničenja vezano za postavljanje igrača i zamjene. Kao iznimka normalnom, slobodnom mijenjanju igrača prema pravilu 4:4, u ovom slučaju dopušteno je izvršiti zamjenu samo jednog igrača u momčadi koja izvodi bacanje. Kršenje ovog pravila kažnjava se prema pravilu 4:5, član 1. Nadalje, suigrači izvođača bacanja moraju biti udaljeni najmanje 3m od izvođača, i nalaziti se izvan linije slobodnog bacanja protivničke momčadi (13:7, 15:6; vidi također Objašnjenja br. 1.)
- 2:6** Igrači i službene osobe podliježu osobnim kaznama za prekršaje ili nesportsko ponašanje koji su se dogodili tijekom izvođenja slobodnog bacanja ili sedmerca u uvjetima opisanim u pravilu 2:4-5. Prekršaj tijekom izvođenja u gore navedenim situacijama ne može za posljedicu imati izvođenje bacanja za momčad u obrani (u suprotnom smjeru).
- 2:7** Ako suci ustanove da je mjeritelj vremena prerano dao završni signal (za kraj poluvremena, utakmice ili produžetaka), dužni su zadržati igrače na igralištu i odigrati preostalo vrijeme igre.
- Momčad koja je bila u posjedu lopte u trenutku prijevremenog završnog signala ostaje u posjedu lopte i u nastavku igre. Ako je lopta bila izvan igre, igra se nastavlja bacanjem koje odgovara situaciji u trenutku preranog prekida igre. Ako je lopta bila u igri, nastavlja se slobodnim bacanjem sukladno Pravilu 13:4a-b.
- Ako je znak za kraj poluvremena (ili prvog produžetka) dat prekasno, drugo poluvrijeme (ili produžetak) mora biti skraćeno za određeno vrijeme. Ako je znak za završetak drugog poluvremena (ili produžetka) dat prekasno, suci ne nogu ništa promijeniti.

TIME-OUT

2:8 Time-out je obvezan u sljedećim slučajevima:

- a) isključenje na 2 minute, diskvalifikacija ili isključenja do kraja utakmice
- b) ako je dopušten momčadski time-out
- c) dobivanja signala od mjeritelja vremena ili nadzornika
- d) potrebnog dogovora između sudaca sukladno Pravilu 17:7

Time-out se također daje i u drugim situacijama ovisno o uvjetima (vidi objašnjenja, br. 2)

Prekršaji koji se dogode za trajanja time-outa podliježu istim sankcijama kao i prekršaji za vrijeme igre (16:13, članak 1).

2:9 Kada je u pitanju time-out, u načelu, suci odlučuju kada će se zaustaviti uređaj za mjerenje vremena i kada će se nastaviti s mjerenjem vremena. Znak za prekid vremena trajanja igre od strane mjeritelja vremena ili nadzornika daje mjeritelj vremena kratkim zvučnim signalom i znakom br. 16.

U slučajevima kada je obavezno dosuditi time-out, a znak za prekid trajanja igre dao je mjeritelj vremena ili nadzornik (2:8b-c), mjeritelj vremena mora odmah zaustaviti uređaj za mjerenje vremena, bez čekanja znaka i potvrde od sudaca.

Nakon time-outa uvijek mora biti dat znak zviždukom za nastavak igre i mjerenje vremena (15:3b).

KOMENTAR

Zvučni signal sa zapisničkog stola od strane mjeritelja vremena ili delegata, u stvari odmah zaustavlja igru. Čak i ako suci (i igrači) nisu odmah uočili da je igra bila zaustavljena, svaka daljnja akcija na igralištu nakon signala bila bi nepravilna. To znači da ukoliko bi došlo do postizanja pogotka nakon signala, isti bi morao biti «poništen». Jednako tako, neispravna bi bila odluka da se dosudi neko od bacanja za momčad (sedmerac, slobodno bacanje, ubacivanje, početno bacanje ili izbacivanje.) Igra se mora nastaviti bacanjem koje odgovara situaciji koja je bila u trenutku kada je dat znak za prekid igre sa zapisničkog stola. (Treba imati na umu da je najčešći uzrok davanja signala sa zapisničkog stola nepravilna zamjena ili momčadski time-out).

S druge strane, bilo koja osobna kazna koju su suci dosudili u vremenu između znaka sa zapisničkog stola i trenutka kada su suci dali znak za prekid igre ostaje pravovaljana. Ovo se primjenjuje bez obzira na vrstu počinjenog prekršaja i bez obzira na težinu izrečene kazne.

- 2:10** Svaka momčad ima pravo na jedan momčadski time out u trajanju od 1 minute, u svakom poluvremenu regularnog dijela utakmice, ali ne i u produžecima (Objašnjenja, br. 3).

PRAVILO 3

LOPTA

- 3:1** Lopta je izrađena od kože ili sintetičkog materijala. Mora biti okrugla. Vanjski materijal ne smije biti sjajan ili sklizak (17:3).
- 3:2** Za različite kategorije momčadi koriste se različite oznake brojeva veličine lopte, što se odnosi na obujam i težinu lopte, kako slijedi:
- 58-60 cm i 425-475 g (IHF-lopta br. 3) za muškarce i omladinke (starije od 16 godina)
 - 54-56 cm i 325-375 g (IHF-lopta br. 2) za žene, omladinke (starije od 14 godina) i omladinke (12-16 godina)
 - 50-52 cm i 290-330 g (IHF-lopta br. 1) za omladinke i omladinke (8-14 godina).

KOMENTAR

Tehničke karakteristike za lopte koje se koriste na svim međunarodnim utakmicama nalaze se u "Pravilniku o loptama IHF-a"

Veličina i težina lopti za Mini rukomet nisu određena ovim pravilima za igru.

- 3:3** Za svaku utakmicu moraju biti dostupne najmanje dvije lopte. Rezervna lopta mora biti odmah dostupna i stajati na zapisničkom stolu za trajanja igre. Lopta mora odgovarati Pravilima 3:1-2.
- 3:4** Suci odlučuju kada će se koristiti rezervna lopta. U tom slučaju suci moraju brzo zamijeniti lopte, da bi se spriječio prekid igre i smanjio broj time-outa na utakmici.

PRAVILO 4

MOMČAD, ZAMJENE, OPREMA

MOMČAD

- 4:1** Momčad se sastoji od najviše 14 igrača.
Na igralištu istodobno smije biti najviše 7 igrača. Ostali se igrači smatraju zamjenama.
Tijekom cijele utakmice momčad mora na terenu imati jednog igrača kao vratara. Igrač koji je naveden kao vratar može u bilo kojem trenutku postati igrač u polju. Isto tako, igrač u polju, u bilo kojem trenutku, može zauzeti mjesto vratara (vidi Pravilo 4:4 i 4:7).
Prije početka utakmice momčad mora imati najmanje 5 igrača na igralištu.
Momčad može u bilo kojem trenutku tijekom igre, uključujući produžetke, povećati broj do najviše 14 igrača.
Igra se može nastaviti i ako broj igrača u momčadi dođe na manje od 5 igrača na igralištu. Na sucima je da donesu odluku hoće li i kada trajno prekinuti utakmicu (17:12).
- 4:2** Momčadi je dopušteno prijaviti najviše 4 službene osobe za utakmicu. Službene osobe ne mogu biti zamijenjene tijekom utakmice. Jedan od njih mora biti naveden kao "službeni predstavnik momčadi". Samo je toj službenoj osobi dopušteno obraćanje zapisničaru/mjeritelju vremena i eventualno sucima (vidi objašnjenja, br. 3: time-out).
Općenito, službenim osobama nije dopušten ulazak u igralište tijekom utakmice. Kršenje ovog pravila kažnjava se kao nesportsko ponašanje (vidi Pravila 8:4, 16:1c, 16:3d i 16:6a). Igra se nastavlja slobodnim bacanjem za protivnika (13:1a-b; svejedno vidi objašnjenja, br. 9).
Službeni predstavnik momčadi odgovoran je da, nakon što je dat znak za početak utakmice, u prostoru za pričuvne igrače nije nazočna niti jedna druga osoba osim upisanih službenih osoba (najviše 4) i igrača kojima je dopušten nastup (vidi 4:3). Povreda ovog pravila za posljedicu ima progresivnu kaznu za «službenog predstavnika momčadi» (16:1c, 16:3d i 16:6a).

- 4:3** Igraču ili službenoj osobi dopušten je nastup ako je upisan u zapisnik i nazočan na početku utakmice.

Igrači i službene osobe koji stignu nakon početka utakmice, moraju dobiti od zapisničara/mjeritelja vremena odobrenje za nastup i biti upisani u zapisnik utakmice.

Igrač s pravom nastupa može, u načelu, u svakom trenutku ući u igralište preko linije za zamjenu igrača (vidi Pravila 4:4 i 4:6)

Službeni predstavnik momčadi odgovoran je da samo igrači kojim je dopušten nastup uđu na igralište. Za povredu ovog pravila, izreći će se progresivna kazna službenom predstavniku momčadi (13:1a-b, 16:1c, 16:3d i 16:6a; vidi i objašnjenja br. 9).

IGRAČI ZA ZAMJENU

- 4:4** Igrači za zamjenu smiju sudjelovati u igri, u svako doba i višekratno (vidi i pravilo 2:5), bez najave zapisničaru/mjeritelju vremena, ako je igrač kojeg zamjenjuje napustio igralište (4:5).

Igrači koji se mijenjaju moraju ulaziti i napuštati polje za igru preko svoje linije za zamjenu (4:5). Isto vrijedi i za zamjenu vratara (vidi također 4:7 i 14:10).

Pravila za zamjenu igrača vrijede također i tijekom time-outa (osim za momčadskog time-outa).

KOMENTAR

Cilj koncepta «linije za zamjenu igrača» je osiguravanje fer i pravilne zamjene igrača. Namjera nije da se kažnjava igrača u drugim situacijama kada prekorači preko uzdužne linije ili linije izvan vrata bez namjere da stekne prednost ili ugrozi protivnika (npr. kada uzima vodu ili ručnik s klupe za zamjenu igrača neposredno pokraj linije za zamjenu igrača, ili kada nakon dosuđene progresivne kazne mirno napušta igralište preko uzdužne linije neposredno pokraj linije od 15 cm). Nepravilno korištenje prostora izvan prostora za igru i njegovo korištenje u taktičke svrhe posebno je obrađeno u pravilu 7:10

- 4:5** Nepravilna zamjena mora se sankcionirati isključenjem na 2 minute igrača koji je počinio prekršaj. Ako je više igrača iste momčadi počinilo prekršaj pogrešne zamjene u istoj situaciji, kažnjava se samo igrač koji je prvi učinio prekršaj.

Igra se nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku momčad (13:1a-b; vidi objašnjenja, br. 9).

- 4:6** Ako prekobrojni igrač uđe u igralište, ili ako igrač nepravilno utječe na igru iz polja za zamjenu igrača, mora se kazniti isključenjem na 2 minute. Zbog tog prekršaja momčad se mora reducirati za nekog drugog igrača u trajanju od 2 minute (usprkos činjenici da prekobrojni igrač mora napustiti igralište).

Ako igrač uđe u igralište dok mu nije istekla vremenska kazna od 2 minute, mora ponovno biti kažnjen isključenjem na 2 minute. To isključenje stupa na snagu odmah, stoga se momčad mora reducirati za još jednog igrača na vrijeme preostalog trajanja njegove prve kazne.

Igra se u oba slučaja nastavlja izvođenjem slobodnog bacanja za protivničku momčad (13:1a-b; vidi objašnjenja, br. 9).

OPREMA

- 4:7** Igrači jedne momčadi u polju moraju nositi jednake dresove. Dresovi momčadi moraju se jasno razlikovati kombinacijom boja i uzoraka. Svi igrači koji nastupaju na mjestu vratara moraju imati istu boju dresa koja se mora bojom razlikovati od boje dresa igrača u polju obiju momčadi i protivničkih vratara (17:3).

- 4:8** Igrači moraju nositi brojeve koji su najmanje veličine 20 cm na leđima i najmanje 10 cm na prsima. Trebali bi se koristiti brojevi od 1 do 20. Igrač u polju koji ulazi na mjesto vratara mora imati isti broj dresa na obje pozicije.

Boja brojeva mora se jasno razlikovati od boje i uzorka dresa.

- 4:9** Igrači moraju nositi sportsku obuću.

Nije dopušteno nošenje predmeta koji mogu biti opasni za igrače. To uključuje npr. štitnike za glavu, maske za lice, narukvice, satove, prstene, vidljiv piercing, ogrlice ili lančice, naušnice, naočale bez trake za učvršćenje ili s tvrdim okvirom kao i ostalih predmeta koji mogu biti opasni (17:3). Ravni prsteni, malene naušnice i vidljiv piercing mogu se dopustiti ako se prekriju ljepljivim trakama na način da više ne predstavljaju opasnost za protivničke igrače. Vrpce za kosu dopuštene su ukoliko su načinjene od mekanog i elastičnog materijala.

Igrači koji ne ispunjavaju ove uvjete ne smiju nastupiti dok ne otklone nepravilnosti.

- 4:10** Ako igrač krvari ili ima krvi na tijelu ili dresu, odmah mora dragovoljno napustiti igralište (po pravilima za zamjenu igrača), kako bi se zaustavilo krvarenje, rana sanirala i zaštitila te očistilo tijelo ili dres. Igrač se ne može vratiti u igru dok to nije učinjeno.

Ako igrač ne postupi po zahtjevu sudaca u vezi s gore navedenim, smatrat će se da se nespportski ponaša (8:4, 16:1c i 16:3c).

- 4:11** U slučaju ozljede, suci mogu dati dopuštenje (znak rukom br. 16 i 17) dvjema osobama kojima je "dopušten nastup" (vidi 4:3) da uđu u igralište za time-outa, isključivo s namjerom da pomognu povrijeđenom igraču svoje momčadi (4:2, 16:1d, 16:3d, 16:6b). Ako, nakon dvije osobe kojima je dopušten nastup, još netko uđe u igralište, izreći će mu se kazna kao da je izvršena nepravilna zamjena, ako se radi o igraču sukladno pravilima 4:6 i 16:3a; a ako se radi o službenoj osobi sukladno pravilima 4:2, 16:1c, 16:3d i 16:6a. Osobi kojoj je dopušten ulaz na igralište a koja umjesto pomoći ozlijeđenom igraču daje savjete drugim igračima, prilazi i razgovara s protivničkim igračima ili sucima, biti će izrečena kazna za nespportsko ponašanje prema pravilima 16:1c, 16:3c-d i 16:6a.

PRAVILO 5

VRATAR

Vrataru je **dopušteno**:

- 5:1 prilikom pokušaja obrane u vratarevu prostoru doticati loptu svim dijelovima tijela
- 5:2 kretati se s loptom u vratarevu prostoru a da pritom ne podliježe ograničenjima koja se odnose na igrače u polju za igru (Pravila 7:2-4, 7:7); pritom vrataru nije dopušteno odugovlačiti s izvođenjem izbacivanja (Pravila 6:4-5, 12:2 i 15:5b)
- 5:3 napustiti vratarev prostor ako nije u posjedu lopte i sudjelovati u igri u polju za igru; ako to učini, vratar podliježe pravilima koja se primjenjuju na igrače u polju za igru.
Smatra se da je vratar napustio vratarev prostor u trenutku kada je bilo kojim dijelom tijela dodirnuo podlogu izvan vratareva prostora;
- 5:4 napustiti vratarev prostor s loptom koju nema pod nadzorom i nastaviti igru u polju za igru.

Vrataru **nije dopušteno**:

- 5:5 u pokušaju obrane ugrožavati protivničke igrače
- 5:6 napustiti vratarev prostor s loptom koju ima pod nadzorom; u protivnom biti će dosuđeno slobodno bacanje za protivničku momčad (prema pravilima 6:1, 13:1a i 15:7, stavak 3), ukoliko su prije toga suci dali znak za izvođenje izbacivanja, inače se izbacivanje jednostavno ponavlja (15:7, stavak 2); obratite pažnju na dodatna pojašnjenja u pravilu 15:7, ako vratar ispusti loptu izvan vratarevog prostora nakon što je prešao liniju s loptom u posjedu.
- 5:7 ako se nalazi unutar vratareva prostora, dodirnuti loptu koja leži ili se kotrlja po tlu izvan vratareva prostora (6:1, 13:1a)

- 5:8** unijeti loptu u vratarev prostor dok ona leži ili se kotrlja po tlu izvan vratareva prostora (6:1, 13:1a)
- 5:9** vratiti se s loptom iz polja za igru u vratarev prostor (6:1, 13:1a)
- 5:10** dodirivati loptu stopalom ili potkoljenicom dok leži na tlu unutar vratareva prostora ili se kreće prema polju za igru (13:1a)
- 5:11** prekoračiti vratarevu graničnu liniju (4 metra) ili njezinu projekciju na obje strane prije nego je lopta napustila ruku izvođača sedmerca (14:9).

KOMENTAR

Sve dok vratar jednom nogom stoji na tlu iza vratareve granične linije ili na njoj, dopušteno mu je drugu nogu ili neki drugi dio tijela micati po zraku iznad te linije.

PRAVILO 6

VRATAREV PROSTOR

- 6:1** U vratarev prostor dopušten je ulazak samo vrataru (vidi i 6:3). Igrač u polju stupio je u vratarev prostor kada ga dodirne bilo kojim dijelom tijela, uključujući i liniju vratareva prostora.
- 6:2** Kada igrač iz polja za igru stupi u vratarev prostor dosuđuje se sljedeće:
- a) **izbacivanje**, ako napadač stupi u vratarev prostor s loptom u posjedu ili stupi u prostor bez lopte ali stekne prednost pred protivnikom (12:1);
 - b) **slobodno bacanje**, ako obrambeni igrač stupi u vratarev prostor bez lopte i time ostvari prednost ali ne spriječi jasnu prigodu za pogodak (13:1b, vidi i Objašnjenja 5:1)
 - c) **sedmerac**, kada obrambeni igrač stupi u vratarev prostor i time spriječi izglednu priliku za pogodak (14:1a)
- 6:3** Ulazak u vratarev prostor se **ne kažnjava se** :
- a) ako igrač stupi u vratarev prostor nakon što je igrao loptom, sve dok time ne dovodi protivnika u nepovoljan položaj
 - b) ako igrač stupi u vratarev prostor bez lopte i time ne ostvari nikakvu prednost
- 6:4** Smatra se da je lopta "izvan igre" kada vratar rukama kontrolira loptu u svom vratarevom prostoru (12:1). Lopta mora biti vraćena u igru izvođenjem izbacivanja. (12:2)
- 6:5** U koliko se lopta kotrlja kroz vratarev prostor, smatra se i dalje "u igri" i u posjedu vratareve momčadi i jedino vratar može igrati loptom. Vratar može loptu podići i time je lopta "izvan igre" i vratiti je u igru sukladno pravilu 6:4 i 12:1 (vidi i 6.7b). U koliko loptu koja se kotrlja u vratarevom prostoru dodirne vratarev suigrač, dosuđuje se slobodno bacanje (13:1a vidi i 14:1a u svezi s objašnjenjem br. 8c), a igra se nastavlja izbacivanjem (12:1) u koliko ju je dirao protivnički igrač.
- Lopta je izvan igre čim ostane ležati u vratarevom prostoru (12:1). U tom slučaju ona je u posjedu vratareve momčadi i jedino vratar može igrati njome. Vratar je mora vratiti u igru

izbacivanjem sukladno pravilu 6:4 i 12:2, (vidi i 6:7b). I dalje se treba izvesti izbacivanje ako je loptu dodirivao bilo koji drugi igrač dok je bila izvan igre (12:1 stavak 2 i 13:3)

Dopušteno je igrati loptom koja se nalazi u zraku iznad vratarevog prostora.

- 6:6** Igra se nastavlja (izbacivanjem prema pravilu 6:4-5) ako obrambeni igrač dodiruje loptu u pokušaju obrane, i nakon toga je uhvati vratar ili ostane unutar vratareva prostora.
- 6:7** Ako igrač odigra loptom u svoj vratarov prostor, donose se sljedeće odluke:
- a) pogodak**, ako je lopta ušla u vrata.
 - b) slobodno bacanje**, ako je lopta završila u vratarevu prostoru ili ako vratar dodiruje loptu i ona ne uđe u vrata (13:1a-b).
 - c) ubacivanje**, ako lopta pređe preko vanjske linije vrata (11:1)
 - d) igra se nastavlja**, ako lopta prođe kroz vratarov prostor u prostor za igru iako je vratar ne dodirne.
- 6:8** Lopta koja se iz vratareva prostora vrati u polje za igru ostaje u igri.

PRAVILO 7

IGRANJE LOPTOM I PASIVNA IGRA

IGRANJE LOPTOM

Dopušteno je:

- 7:1** bacati, hvatati, zaustavljati, gurati ili udarati po lopti koristeći dlanove (otvorene ili zatvorene), ruke, glavu, tijelo, bedra i koljena.
- 7:2** držati loptu najviše 3 sekunde, i ako ona leži na tlu (13:1a)
- 7:3** učiniti najviše tri koraka držeći loptu: korak se smatra izvedenim :
- kada igrač koji stoji s obje noge na tlu podigne jednu nogu i ponovo je spusti ili pomakne nogu s jednog mjesta na drugo;
 - kada igrač dodiruje tlo samo jednom nogom, uhvati loptu i potom dodirne tlo drugom nogom;
 - kada igrač nakon skoka dodirne tlo samo jednom nogom, i potom se odrazi istom nogom ili dodirne tlo drugom nogom;
 - kada igrač nakon skoka objema nogama istodobno dodire tlo te potom podigne jednu nogu i ponovo je spusti ili pomakne nogu s jednog mjesta na drugo

KOMENTAR

Računa se kao jedan korak kada se noga pomakne s jednog mjesta na drugo a nakon toga privuče joj se druga noga.

- 7:4** loptu iz mjesta ili u trku:
- jednom odbiti loptu od tla i ponovo je uhvatiti jednom ili objema rukama;
 - jednom rukom više puta odbijati loptu od tla (voditi loptu) i nakon toga je uhvatiti ili podići jednom ili objema rukama;
 - kotrljati loptu po podu jednom rukom i nakon toga je uhvatiti ili podići jednom ili objema rukama

Čim se potom lopta uhvati jednom ili objema rukama, ponovo se mora s njome odigrati najkasnije nakon 3 koraka ili nakon tri sekunde (13:1a).

Odbijanje ili vođenje lopte smatra se započetim kada igrač dodiruje loptu bilo kojim dijelom tijela i usmjerava je prema tlu.

Ako je lopta dodirnula nekog drugog igrača ili okvir vrata, igraču je dopušteno ponovno odbijanje ili vođenje lopte. (vidi i 14:6)

- 7:5** premješati loptu iz jedne ruke u drugu
- 7:6** odigrati loptom iz klečećeg, sjedećeg ili ležećeg položaja. To znači da je dopušteno izvesti bacanje (npr. slobodno bacanje) iz takvog položaja ukoliko su zadovoljeni uvjeti iz Pravila 15:1, uključujući i uvjet da dio jedne noge mora biti u stalnom kontaktu s podlogom.

Nije dopušteno:

- 7:7** dodirnuti loptu više od jedanput ako ona u međuvremenu nije dodirnula tlo, drugog igrača ili okvir gola (13:1a).
Međutim dodirivanje lopte više od jedanput se ne kažnjava ukoliko je igrač "nespretn" s loptom npr. kada ne uspijeva odmah kontrolirati loptu koju pokušava zaustaviti ili uhvatiti.
- 7:8** dodirivati loptu potkoljenicom ili stopalom osim kada igrača u te dijelove loptom pogodi protivnički igrač. (13:1a-b)
- 7:9** igra se nastavlja ako lopta dodirne suca na igralištu.
- 7:10** Ukoliko igrač koji vodi loptu s jednom ili obje noge stupi izvan prostora za igru (dok se lopta još nalazi u prostoru za igru) na primjer da zaobiđe obrambenog igrača, dosuđuje se slobodno bacanje za protivničku momčad (13:1a). Ukoliko igrač momčadi koja je u posjedu lopte namjerno iziđe izvan prostora za igru, suci moraju upozoriti igrača da se vrati u igralište. Ukoliko igrač to ne učini ili takvu akcija ponovi ista momčad, treba dosuditi slobodno bacanje za protivničku momčad (13:1a) bez ponovnog upozorenja. Ovakvo kršenje pravila nema za posljedicu dosuđivanje osobne kazne prema pravilima 8 i 16.

PASIVNA IGRA

7:11 Momčadi nije dopušteno zadržavati loptu u posjedu bez vidljive namjere napadačke akcije ili pokušaja upućivanja udarca na gol. Jednako tako to se odnosi na ponovljeno odugovlačenje s izvođenjem početnog bacanja, slobodnog bacanja, izbacivanja, i ubacivanja od strane momčadi koja je u posjedu lopte. (vidi objašnjenja, br. 4). To se smatra pasivnom igrom, koja se kažnjava slobodnim bacanjem protiv momčadi koja je bila u posjedu lopte osim ukoliko dođe do prekida tendencije pasivne igre (13:1a).

Slobodno bacanje izvodi se s mjesta na kojem se nalazila lopta u trenutku prekida igre.

7:12 Kada se prepozna namjera pasivne igre, pokazuje se znak upozorenja (znak br. 18). Time se daje mogućnost momčadi u napadu da promijeni način napada kako bi spriječila oduzimanje lopte. Ako ne dođe do promjene načina napada i nakon znaka upozorenja, ili ako nije upućen udarac prema vratima, dosuđuje se slobodno bacanje protiv momčadi koja je u posjedu lopte (vidi objašnjenja, br. 4)

U nekim slučajevima suci mogu dosuditi slobodno bacanje protiv momčadi u napadu bez prethodnog davanja znaka upozorenja za pasivnu igru, npr. kada igrač namjerno ne želi doći u jasnu prigodu za pogodak.

PRAVILO 8

PREKRŠAJI I NESPORTSKO PONAŠANJE

8:1 Dopušteno je:

- a) korištenje ruku i dlanova za blokiranje lopte ili dolazak u njezin posjed;
- b) protivniku otvorenim dlanom skrenuti loptu iz bilo kojeg smjera;
- c) blokirati protivnika tijelom, čak i kada protivnik nije u posjedu lopte;
- d) biti sprijeda u dodiru s tijelom protivnika, blago povijenih ruku, i održavati taj kontakt s namjerom nadziranja i praćenja protivnika.

8:2 Nije dopušteno:

- a) istrgnuti ili izbiti loptu protivniku iz ruku;
- b) blokirati ili izgurati protivnika rukama, dlanovima ili nogama;
- c) obuhvatiti, držati (tijelo ili dres), gurati natrčavati ili naskakivati na protivnika;
- d) ugrožavati protivnika (s loptom ili bez nje).

8:3 Kršenja pravila 8:2 mogu se dogoditi u borbi za loptu, ali kada je akcija uglavnom ili isključivo usmjerena prema protivniku a ne prema lopti sankcioniraju se progresivnim kažnjavanjem. Progresivno kažnjavanje podrazumijeva da za određeni prekršaj nije dovoljno dosuditi samo slobodno bacanje ili sedmerac, nego je potrebno dodijeliti i osobnu kaznu, počevši od opomene (16:1b), nakon čega slijede teže kazne kao što su vremenske kazne (16:3b) i diskvalifikacija (16:3f). *(Nesportsko ponašanje također se progresivno kažnjava prema pravilima 16:1c, 16:3c i 16:3f)*

Kao što je navedeno u komentaru pravila 16:3, suci imaju pravo, prema vlastitoj prosudbi za određeni prekršaj odmah dosuditi isključenje na 2 minute, iako igrač prije toga nije bio opomenut.

8:4 Fizički i verbalni ispadi koji nisu u duhu sportskog ponašanja smatraju se nesportskim ponašanjem. (za primjer vidi

objašnjenja, br. 5). Ovo se odnosi i na igrače kao i na službene predstavnike, na igralištu ili izvan njega. Progresivno kažnjavanje također se primjenjuje i kod nesportskog ponašanja (16:1c, 16:3c-d i 16:6a).

- 8:5** Igrač koji svojim napadom ugrozi protivnikovo zdravlje mora biti diskvalificiran (16:6bc) osbito ako je:
- a) sa strane ili otraga udario ili povukao za ruku igrača, koji je pokušao izvesti udarac ili dodavanje;
 - b) svojom akcijom prouzročio udarac u glavu ili vrat protivničkog igrača;
 - c) namjerno stopalom ili koljenom uputio udarac u tijelo protivničkog igrača, to se podrazumijeva za podmetanje noge;
 - d) odgurne protivnika koji je u trku ili skoku ili nasrne na njega tako da protivnik izgubi kontrolu nad svojim tijelom; ovo se primjenjuje i u situacijama kada vratar napusti vratarev prostor i dođe u kontakt s protivnikom u protunapadu;
 - e) pogodio obrambenog igrača loptom u glavu prilikom pokušaja izravnog upućivanja lopte prema vratima tijekom izvođenja slobodnog bacanja; uz pretpostavku da se obrambeni igrač nije kretao; ili isto tako, pogodio vratara u glavu prilikom izvođenja sedmerca, uz pretpostavku da se vratar nije kretao.

KOMENTAR

Čak i prekršaj koji nastao uslijed laganog kontakta može biti vrlo opasan i potencijalno imati teške posljedice, ukoliko se dogodio u trenutku kada se protivnik nije nadao ili bio bespomoćan. U koliko postoji opasnost od ozljeđivanja protivnika i kod takvih manjih fizičkih kontakata, potrebno je dosuditi diskvalifikaciju prekršitelju.

- 8:6** Grubo nesportsko ponašanje igrača ili službenog predstavnika, na igralištu ili izvan njega (primjere vidi u objašnjenjima, br. 6) bit će kažnjeno diskvalifikacijom (16:6c).
- 8:7** Igrač koji je počinio "tvorni napad" za trajanja igre mora biti isključen (16:9-11). Fizičko obračunavanje koje se dogodi izvan vremena igre za posljedicu ima diskvalifikaciju (16:6d; 16:14b). Službeni predstavnik koji skrivi "tvorni napad" (fizičko obračunavanje) mora biti diskvalificiran (16:6e).

KOMENTAR

Fizičko obračunavanje (tvorni napad) prema ovom pravilu je snažan i namjieran napad na tijelo druge osobe (igrača, suca, zapisničara/ mjeritelja vremena, službenog predstavnika, nadzornika, gledatelja itd.). Drugim riječima, to nije refleksna radnja ili posljedica pretjeranog i neopreznog poteza. Pljuvanje druge osobe posebice se tretira kao fizičko obračunavanje.

8:8 Zbog kršenja pravila 8:2-7 dosuđuje se sedmerac u korist protivnika (Pravilo 14:1), ako je prekršaj izravno ili neizravno, zbog prekida, za posljedicu imao sprečavanje protivnika u jasnoj prigodi za postizanje pogotka.

Inače bi se igra nastavila izvođenjem slobodnog bacanja za protivnika (vidi Pravila 13:1a-b, ali i također 13:2 i 13:3).

PRAVILO 9

POGODAK

9:1 Pogodak je postignut kada lopta u punom obujmu prijeđe liniju vrata (vidi sliku 4), ako prije ili tijekom udarca izvođač, njegovi suigrači ili službene osobe nisu počinili prekršaj. Sudac na liniji vrata potvrđuje sa dva kratka zvižduka i znakom br. 12. da je pogodak postignut.

Postizanje zgoditka treba dopustiti ako je obrambeni igrač prekršio pravila a lopta je svejedno ušla u vrata.

Pogodak se ne može priznati ako su suci ili mjeritelj vremena prekinuli igru prije nego je lopta cijelim obujmom prešla liniju vrata.

Pogodak treba priznati za protivnika ako je igrač ubacio loptu u vlastita vrata, osim u slučaju kada vratar izvodi izbacivanje (12:2 članak 2).

KOMENTAR

Mora se dosuditi pogodak ako putanju lopte u vrata spriječi netko ili nešto što ne sudjeluje u igri (gledatelj itd.) a suci su uvjereni da bi lopta, u suprotnom, sa sigurnošću ušla u vrata.

9:2 Pogodak se više ne može poništiti ako su ga suci dosudili i dali znak da se izvede početno bacanje. (Vidi komentar pravila 2:9)

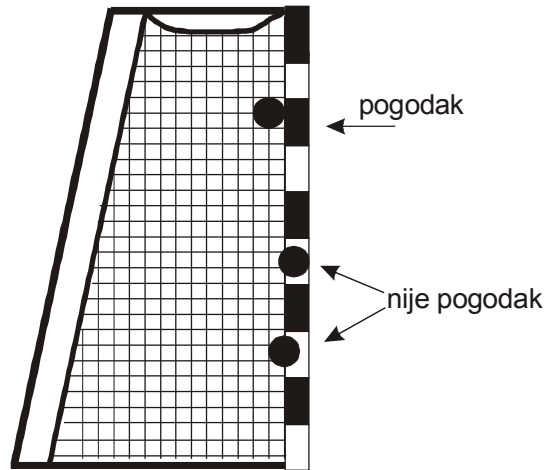
Suci moraju dati jasan znak da priznaju postignuti pogodak, ako se nakon postizanja zgoditka i izvođenja početnog bacanja oglasio zvučni signal za kraj utakmice ili poluvremena (početno bacanje se ne izvodi).

KOMENTAR

Pogodak kojeg suci priznaju treba odmah biti prikazan na semaforu.

9:3 Momčad koja je postigla više pogodaka od protivnika, pobjednik je. Utakmica je neodlučena ako obje momčadi imaju isti broj postignutih pogodaka ili nisu postigle ni jedan pogodak (vidi Pravilo 2:2).

Slika 4. POGODAK

PRAVILO 10

POČETNO BACANJE

- 10:1** Na početku utakmice početno bacanje izvodi momčad koja je dobila ždrijeb i odabrala loptu. Protivnička momčad tada ima pravo birati stranu. Ako momčad koja je dobila ždrijeb odabere stranu, protivnička momčad izvodi početno bacanje.
- Na početku drugog poluvremena, momčadi mijenjaju strane. Početno bacanje u drugom poluvremenu izvodi momčad koja nije imala početno bacanje na početku utakmice.
- Novi ždrijeb izvodi se prije početka svakog produžetka i sve odredbe Pravila 10:1 primjenjuju se također i tijekom produžetaka.
- 10:2** Nakon svakog postignutog zgoditka igra se nastavlja početnim bacanjem koje izvodi momčad koja je primila pogodak (svejedno, vidi Pravilo 9:2 članak 2).
- 10:3** Početno bacanje izvodi se u bilo kojem smjeru sa središta igrališta (uz toleranciju oko 1,5 metar sa svake strane središta). Označava se zviždukom, nakon kojega se bacanje mora izvesti u roku od 3 sekunde (13:1a, 15:7 stavak 3). Igrač koji izvodi početno bacanje mora barem jednom nogom stajati na središnjoj liniji, a druga noga mora biti na liniji ili iza središnje linije u svom polju (15:6) te se zadržati u tom položaju dok lopta ne napusti njegovu ruku (13:1a, 15:6 stavak 3) (vidi Objašnjenja, br. 7)
- 10:4** Kod izvođenja početnog bacanja na početku svakog poluvremena (uključujući i početak svakog dijela produžetaka) svi igrači moraju biti na svojoj polovici igrališta.
- Kod izvođenja početnog bacanja nakon postignutog zgoditka, protivnički igrači izvođača mogu biti na obje polovice igrališta.
- U oba slučaja, protivnički igrači moraju se nalaziti najmanje 3 metra udaljeni od izvođača početnog bacanja (15:4, 15:9, objašnjenja 5:2b).

PRAVILO 11

UBACIVANJE

- 11:1** Ubacivanje se dosuđuje kada lopta cijelim obujmom prijeđe uzdužnu liniju ili kada obrambeni igrač u polju zadnji dodirne loptu prije nego je ona prešla njegovu vanjsku liniju vrata. Dosuđuje se i u slučaju kada lopta dodirne strop ili predmete obješene iznad prostora za igru.
- 11:2** Ubacivanje bez sudačkog zvižduka (vidi 15:5b) izvodi momčad čiji igrači nisu zadnji dodirnuli loptu prije nego je prešla liniju ili dodirivala strop ili predmete obješene iznad prostora za igru.
- 11:3** Ubacivanje se izvodi s mjesta na kojem je lopta prešla uzdužnu liniju ili ako je prešla vanjsku liniju vrata, sa sjecišta uzdužne linije i vanjske linije vrata na strani gdje je lopta izašla. Ako se ubacivanje izvodi jer je lopta dodirnula strop ili predmete obješene iznad prostora za igru, bacanje se izvodi s najbližeg mjesta na uzdužnoj liniji u odnosu na mjesto gdje je lopta dotakla strop ili predmete obješene iznad prostora za igru.
- 11:4** Igrač koji izvodi bacanje mora jednom nogom stajati na uzdužnoj liniji (15:6) i zadržati se u ispravnom položaju dok lopta ne napusti njegovu ruku (15:7, stavak 2 i 3, 13:1a). Nema ograničenja gdje se treba nalaziti druga noga prilikom izvođenja.
- 11:5** Prilikom izvođenja ubacivanja, protivnički igrači ne smiju prići izvođaču bliže od 3 metra. (15:4, 15:9 i objašnjenja 5:2b)
Međutim, oni se u svakom slučaju smiju postaviti neposredno ispred linije vratareva prostora, pa i onda kada je takav razmak manji od 3 metra.

PRAVILO 12

IZBACIVANJE

12:1 Izbacivanje se dosuđuje kad_:

- i) igrač protivničke momčadi uđe u vratarev prostor i prekrši pravilo 6:2a,
- ii) kada vratar ima loptu pod nadzorom unutar vratareva prostora ili se ona nalazi na tlu unutar vratarevog prostora (Pravilo 6:4-5),
- iii) kada igrač protivničke momčadi dira loptu koja se kotrlja ili leži u vratarevom prostoru (6:5 stavak 1), ili
- iv) kada lopta prijeđe vanjsku liniju vrata ako ju je zadnji dirao vratar ili igrač protivničke momčadi.

Ovo podrazumijeva da se u oba slučaja smatra da je lopta izvan igre, i da se treba primijeniti Pravilo 13:3 u slučaju povrede pravila od strane vratareva momčadi nakon što je izbacivanje bilo označeno i prije nego što je ono izvedeno.

12:2 Izbacivanje izvodi vratar, bez sudačkog zvižduka (ipak vidi 15:5b), iz vratareva prostora preko linije vratareva prostora.

Izbacivanje se smatra izvedenim kada lopta kojom je igrao vratar cijelim svojim obujmom prijeđe liniju vratareva prostora u smjeru polja za igru.

Igračima protivničke momčadi dopušteno je da budu neposredno ispred linije vratareva prostora, ali im nije dopušteno dirati loptu prije nego prijeđe cijelim svojim obujmom prijeđe liniju vratareva prostora.(15:4, 15:9, objašnjenja br. 5:2b)

PRAVILO 13

SLOBODNO BACANJE

DOSUĐIVANJE SLOBODNOG BACANJA

- 13:1** U načelu, suci prekidaju igru i nastavljaju je slobodnim bacanjem za protivničku momčad kada:
- a) momčad koja je u posjedu lopte počinu povredu pravila koja moraju za posljedicu imati oduzimanje lopte (vidi pravila 4:2-3, 4:5-6, 5:6-10, 6:5 stavak 1, 6:7b, 7:2-4, 7:7-8, 7:10, 7:11, 8:8,10:3, 11:4, 13:7,14:4-7, 15:7 stavak 3 i 15:8).
 - b) momčad u obrani počinu povredu pravila koja za posljedicu imaju oduzimanje lopte momčadi koja je u posjedu (vidi Pravila 4:2-3, 4:5-6, 5:5, 6:2b, 7:8,8:8)
- 13:2** Suci moraju omogućiti razvoj igre suzdržavajući se od preuranjenog prekidanja igre dosuđivanjem slobodnog bacanja.
- To podrazumijeva da prema Pravilu 13:1a, suci ne moraju dosuditi slobodno bacanje odmah nakon prekršaja koji je počinila momčad u napadu, ako je momčad u obrani uspjela doći u posjed lopte.
- Isto tako, prema Pravilu 13:1b suci ne bi smjeli intervenirati ako nije jasno i sve dok nije jasno da će momčad u napadu izgubiti loptu ili nije u mogućnosti nastaviti napad, zbog prekršaja koji je počinila obrambena momčad.
- Ako treba izreći osobnu kaznu zbog povrede pravila, suci mogu odmah prekinuti igru, ako time ne oduzimaju prednost momčadi čiji igrači nisu počinili prekršaj. U suprotnom izricanje kazne treba se odgoditi do završetka trenutne akcije.
- Pravilo 13:2 ne primjenjuje se u slučaju prekršaja pravila 4:2-3 ili 4:5-6, kada se igra mora odmah prekinuti, ako je mjeritelj vremena intervenirao.
- 13:3** U slučaju da se prekršaj, koji bi normalno doveo do slobodnog bacanja po pravilu 13:1 dogodi dok je lopta izvan igre, igra se nastavlja bacanjem koje odgovara situaciji zbog koje je bila prekinuta.

13:4 Kao dopuna situacijama navedenim u Pravilu 13:1a-b, slobodnim se bacanjem nastavlja igra u onim situacijama kada je bila prekinuta (dok je lopta bila u igri) iako se nije dogodila povreda pravila:

- a) ona momčad koja je bila u posjedu lopte prije prekida igre, u nastavku igre i dalje je u posjedu lopte,
- b) ako ni jedna momčad nije bila u posjedu lopte, lopta se dodjeljuje onoj momčadi koja je posljednja bila u posjedu lopte prije prekida igre

Prednost koja se primjenjuje u pravilu 13:2 ne odnosi se na situacije koje pokriva pravilo 13:4

13:5 Ako se dosudi slobodno bacanje protiv momčadi koja je u posjedu lopte u trenutku sučeva zvižduka, igrač koji je u posjedu lopte mora smjesta ispustiti loptu ili je spustiti na tlo na mjestu na kojem se nalazi (16:3e)

IZVOĐENJE SLOBODNOG BACANJA

13:6 Slobodno se bacanje izvodi bez sučeva zvižduka (vidi i 15:5b) u načelu s mjesta na kojem je učinjen prekršaj. Iznimke od ovog načela su slijedeće:

U situacijama opisanim u Pravilu 13:4a-b, slobodno bacanje izvodi se nakon sučeva zvižduka, u načelu s mjesta na kojem se nalazila lopta u trenutku kada je učinjen prekršaj.

Ako sudac ili nadzornik (IHF-a ili kontinentalnog/ nacionalnog saveza) prekine igru zbog prekršaja koji je počinio igrač ili službeni predstavnik momčadi u obrani, koji rezultira usmenom opomenom ili osobnom kaznom, tada se slobodno bacanje izvodi s mjesta na kojem se lopta nalazila u trenutku prekida igre, ako je to povoljnija pozicija od one na kojoj se dogodio prekršaj;

Ista iznimka kao u prethodnom stavku primjenjuje se u slučaju kada mjeritelj vremena prekine igru zbog pogrešne zamjene igrača ili ulaska prekobrojnog igrača prema Pravilima 4:2-3 ili 4:5-6.

Kako je navedeno u Pravilu 7:11, slobodno bacanje zbog pasivne igre izvodi se sa mjesta na kojem se nalazila lopta kada je igra prekinuta.

Bez obzira na osnovna načela i postupke koji su navedeni u prethodnim člancima, slobodno bacanje nikada se ne može izvoditi unutar vratareva prostora momčadi koja ga izvodi ili unutar linije slobodnog bacanja protivničke. U svim situacijama kada se mjesto izvođenja, u skladu s prethodnim člancima, nalazi unutar ovoga navedenog prostora, mjesto izvođenja slobodnog bacanja mora se premjestiti na najbližu poziciju izvan ovoga ograničenog područja.

KOMENTAR

Ako se mjesto izvođenja slobodnog bacanja nalazi točno na liniji slobodnog bacanja momčadi u obrani, tada se bacanje mora izvesti točno s mjesta prekršaja. Nadalje, što je udaljenost od linije slobodnog bacanja veća, povećava se i tolerancija odstupanja od mjesta izvođenja slobodnog bacanja. Odstupanje se povećava do najviše 3 metra, što se primjenjuje u slučaju slobodnog bacanja koje se izvodi ispred vratareva prostora momčadi koja izvodi slobodno bacanje.

Tolerancija koja je upravo objašnjena ne odnosi se na povrede Pravila 13:5, ako je isto kažnjeno prema objašnjenju pravila br. 5:3a. U tim slučajevima slobodno bacanje mora se izvesti točno s mjesta na kojem se prekršaj dogodio.

13:7 Igrači momčadi u napadu ne smiju dodirivati ili prelaziti liniju slobodnog bacanja protivničke momčadi prije nego je izvedeno slobodno bacanje. Vidi također posebna ograničenja navedena u pravilu 2:5.

Suci moraju ispraviti položaj napadača koji se nalaze između linije slobodnog bacanja i vratareva prostora tijekom izvođenja slobodnog bacanja, ako nepravilan položaj ima utjecaj na razvoj igre (15:3, 15:6). Slobodno bacanje nakon toga izvodi se nakon sučeva zvižduka (15:5b). Isti postupak se primjenjuje (Pravilo 15:7 2. stavak) ukoliko netko od suigrača izvođača bacanje, pređe liniju slobodnog bacanja (prije nego lopta napusti ruku izvođača) ako se bacanje izvodi bez sučeva zvižduka.

U slučaju kada se slobodno bacanje izvodi uz sučev zvižduk, a napadači dodiruju ili prelaze preko linije slobodnog bacanja prije nego je lopta napustila ruku izvođača, mora se dosuditi slobodno bacanje za momčad u obrani (15:7 3. stavak, 13:1a).

- 13:8** Prilikom izvođenja slobodnog bacanja, protivnički igrači moraju biti na udaljenosti najmanje 3 metra od izvođača. Njima je, međutim, dopušteno stajati neposredno ispred linije vlastitog vratareva prostora ako se slobodno bacanje izvodi s njihove linije slobodnog bacanja. Ometanje izvođenja slobodnog bacanja kažnjava se sukladno pravilu 15:9 i Objašnjenju 5:2b)

PRAVILO 14

SEDMERAC

14:1 Sedmerac se dosuđuje kod:

- a) sprečavanja izgledne prilike za postizanje zgoditka od strane igrača ili službenog predstavnika protivničke momčadi, na cijeloj površini igrališta,
- b) neosnovanog zvižduka u jasnoj prigodi za postizanje zgoditka,
- c) sprečavanja jasne prigode za postizanje zgoditka od strane osoba koje ne sudjeluju u igri, npr. gledatelj uđe u prostor za igru ili zviždukom omete napadača (osim kod primjene Komentara Pravila 9:1). Ovo se odnosi i na slučajeve «više sile», kao što je nestanak električne energije u trenutku kada se igrač nalazio u jasnoj prigodi za pogodak.

Za definiciju "jasne prigode za postizanje pogotka" (vidi objašnjenja, br. 8.)

14:2 Ako napadač zadrži potpuni nadzor nad loptom i tijelom unatoč povredi Pravila 14:1a, nema razloga za dosuđivanje sedmerca, čak i ako je nakon toga igrač propustio realizirati jasnu situaciju za postizanje pogotka.

U svakoj potencijalnoj situaciji suci se moraju suzdržati od dosuđivanja sedmerca prije nego se uvjere da zbilja postoje uvjeti i da je neophodno dosuditi tu kaznu. Ako napadač nastavi akciju i postigne pogodak unatoč prekršaju obrambenog igrača, očito je da ne postoji razlog za dosuđivanje sedmerca. U suprotnom, ako postaje očigledno da je napadač izgubio loptu ili nadzor nad tijelom zbog prekršaja, i da više nije u jasnoj prigodi za postizanje pogotka, dosuđuje se sedmerac.

14:3 Prilikom dosuđivanja sedmerca suci mogü dati znak za time-out , ali samo u slučajevima kada dolazi do dužeg prekida, npr. zamjene vratara ili izvođača bacanja, i donošenje odluke o prekidu trajanja vremena igre je u duhu i po kriteriju Objašnjenja broj 2

IZVOĐENJE SEDMERCA

- 14:4** Sedmerac se izvodi izravnim udarcom na vrata u roku od 3 sekunde nakon zvižduka suca u polju (15:7 stavak 3, 13:1a).
- 14:5** Igrač koji izvodi sedmerac mora zauzeti položaj iza linije, ali najdalje 1m udaljen od linije 7 metara(15:1, 15:6) prije nego lopta napusti njegovu ruku (13:1a). Nakon zvižduka, izvođač ne smije dodirivati ili prekoračiti liniju 7m prije nego lopta napusti njegovu ruku.(15:7 stavak 3, 13:1a)
- 14:6** Izvođač ili njegovi suigrači ne smiju ponovo igrati loptom nakon izvođenja sedmerca, dok ona ne dotakne protivnika ili okvir vrata (15:7 stavak 3, 13:1a).
- 14:7** Prilikom izvođenja sedmerca suigrači izvođača moraju biti izvan linije slobodnog bacanja dok lopta ne napusti ruku izvođača (15:3, 15:6). U slučaju da se ne postupi tako, dosudit će se slobodno bacanje za protivničku momčad (15:7 stavak 3, 13:1a).
- 14:8** Prilikom izvođenja sedmerca, protivnički igrači moraju se nalaziti izvan linije slobodnog bacanja i najmanje 3 metra udaljeni od linije 7 metara, sve dok lopta ne napusti ruku izvođača. U suprotnom sedmerac će se ponoviti ako nije bio postignut pogodak, ali se ne izriče osobna kazna.
- 14:9** Sedmerac će se ponoviti, osim u slučaju postizanja zgoditka, ako je prilikom izvođenja vratar prekoračio graničnu liniju vrataru, liniju 4 m (1:7, 5:11), prije nego je lopta napustila ruku izvođača, ali se vrataru ne dosuđuje osobna kazna.
- 14:10** Nije dopušteno obaviti zamjenu vrataru ako je igrač koji izvodi sedmerac zauzeo ispravan položaj za izvođenje s loptom u ruci. Svaki pokušaj zamjene vrataru u takvoj situaciji kaznit će se kao nesportsko ponašanje (8:4,16:1c i 16:3c)

NAPOMENA :

Na svim utakmicama koje organizira EHF (reprezentacije i klubovi) u svim uzrasnim kategorijama, prilikom dosuđivanja sedmerca obaveza je dosuditi i time-out.

PRAVILO 15

**OSNOVNE SMJERNICE ZA IZVOĐENJE
BACANJA****POČETNO BACANJE, UBACIVANJE, IZBACIVANJE,
SLOBODNO BACANJE I SEDMERAC****IZVOĐAČ**

- 15:1** Prije izvođenja bacanja, izvođač mora zauzeti ispravan položaj koji zahtijeva pojedino bacanje. Lopta se mora nalaziti u ruci izvođača. (15:6) Tijekom izvođenja bacanja, osim u slučaju izbacivanja, izvođač mora dijelom noge biti u stalnom kontaktu s podlogom prije nego ispusti loptu. Drugu nogu može uzastopno podizati i spuštati. (vidi također i pravilo 7:6) Izvođač mora ostati u ispravnom položaju dok ne izvede bacanje (15:7, stavak 2 i 3)
- 15:2** Smatra se da je bacanje izvedeno kada lopta napusti ruku izvođača (vidi i 12:2)
- Izvođač ne smije ponovo dodirivati loptu ukoliko njome nije igrao drugi igrač ili udarila u okvir vrata. (15:7,15:8). Vidi i dodatna ograničenja za situacije opisane u pravilu 14:6.
- Pogodak se može postići izravno iz bilo kojeg bacanja, osim izravnog "auto-gola", koji ne može biti postignut iz izbacivanja (npr. ispuštanjem lopte u vlastita vrata).

SUIGRAČI IZVOĐAČA BACANJA

- 15:3** Suigrači moraju zauzeti pozicije koje su propisane za pojedino bacanje. (15:6)
- Igrači moraju zadržati ispravan položaj dok lopta nije napustila ruku izvođača bacanja, osim u slučaju opisanom u pravilu 10:3, stavak 2. Prilikom izvođenja bacanja, lopta ne smije biti predana suigraču iz ruke u ruku, niti suigrač smije dodirivati loptu. (15:7 stavak 2 i 3)

OBRAMBENI IGRAČI

15:4 Obrambeni igrači moraju zauzeti položaj koji je propisan za pojedino bacanje i zadržati ga dok lopta ne napusti ruku izvođača. (15:9)

Ako neki obrambeni igrač zauzme nepravilan položaj tijekom izvođenja početnog bacanja, ubacivanja ili slobodnog bacanja, a time nije napadače doveo u nepovoljan položaj za brzo izvođenje bacanja, suci neće vršiti korekciju položaja obrambenog igrača. Ukoliko zauzimanjem nepravilnog položaja napadača dovede u nepovoljan položaj, suci moraju ispraviti položaj obrambenog igrača.

ZVIŽDUK ZA NASTAVAK UTAKMICE

15:5 Suci moraju dati znak za nastavak utakmice:

- a) uvijek kod izvođenja početnog bacanja (10:3) ili sedmerca (14:4);
- b) kada se izvodi ubacivanje, izbacivanje ili slobodno bacanje:
 - za nastavak nakon time outa;
 - kada se slobodno bacanje izvodi po pravilu 13:4;
 - kada dođe do odugovlačenja s izvođenjem bacanja;
 - nakon ispravljanja položaja igrača;
 - nakon usmene opomene, upozorenja ili opomene (žutog kartona)

Suci mogu, ukoliko to procijene neophodnim, kako bi razjasnili situaciju, zviždukom dati znak za nastavak u bilo kojoj drugoj situaciji.

U principu, suci ne moraju zviždukom dati znak za nastavak utakmice sve dok se poštuju zahtjevi o položaju igrača tijekom bacanja sukladno pravilima 15:1, 15:3 i 15:4. (treba pogledati i 13:7 stavak 2 i 15:4 stavak 2) Ukoliko sudac zviždukom da znak za nastavak utakmice izvođenjem bacanja, unatoč nepravilnom položaju, igraču je dopušteno utjecati na igru.

Nakon zvižduka, bacanje mora biti izvedeno unutar 3 sekunde.

KAZNE

- 15:6** Prekršaji koje načine izvođač bacanja ili njegovi suigrači prije nego je bacanje izvedeno, npr. najčešće zauzimanjem nepravilnog položaja ili dodirivanjem lopte od strane suigrača tijekom izvođenja, za posljedicu moraju imati ispravak nepravilnog položaja. (vidi i 13:7 stavak 2)
- 15:7** Posljedice ako izvođač ili njegovi suigrači (15:1-3) naprave povredu pravili tijekom izvođenja bacanja ovisit će prije svega da li je bacanje izvedeno nakon zvižduka za nastavak. U principu, svaka nepravilnost koja se dogodila tijekom izvođenja bacanja a prije toga nije zviždukom dat znak za nastavak, treba se korigirati i ponoviti bacanje nakon zvižduka. Ovdje se primjenjuje koncepcija prednosti, sukladno pravilu 13:2. Ukoliko izvođačeva momčad odmah izgubi posjed lopte nakon nepravilnog izvođenja bacanja, smatra se jednostavno da je bacanje izvedeno i igra se nastavlja.
- U principu, potrebno je kazniti prekršaje koji se dogode nakon zvižduka za nastavak igre. To se odnosi, na primjer, ukoliko izvođač skoči kod izvođenja bacanja, zadržava loptu duže od 3 sekunde ili zauzme nepravilan položaj prije nego je izveo bacanje. Primjenjuje se i kada suigrač dođe u nepravilan položaj nakon zvižduka za izvođenje bacanja, prije nego je lopta napustila izvođačevu ruku (upamti 10:3, stavak 2). U takvim slučajevima, bacanje koje se treba izvesti se oduzima, i dosuđuje se slobodno bacanje (13:1a) za protivničku momčad na mjestu na kojem je prekršaj nastao (pogledaj ipak pravilo 2:6). Primjenjuje se pravilo prednosti sukladno pravilu 13:2, npr. ukoliko momčad koja je izvodila bacanje izgubi loptu prije nego su suci stigli intervenirati, igra se nastavlja dalje.
- 15:8** U načelu, prekršaj koji nastane odmah nakon znaka za izvođenje bacanja i odnosi se na to bacanje, mora se kazniti. Ovo se odnosi na prekršaje u pravilu 15:2, stavak 2, npr. izvođač ponovo dira loptu prije nego je loptom igrao netko od igrača ili dodirnula okvir vrata. To može biti u obliku vođenja lopte, ponovnog hvatanja lopte koja je bila u zraku ili spuštена na tlo. Takve pogreške kažnjavaju se dosuđivanjem slobodnog bacanja (13:1a) za protivničku momčad. U slučajevima iz pravila 15:7 stavak 3, primjenjuje se načelo prednosti.

- 15:9** Osim u slučajevima koji su navedeni u pravilu 14:8, 14:9, 15:4 stavak 2 i 15:5 stavak 3, obrambeni igrač koji ometa izvođenje bacanja od strane protivničke momčadi, na primjer, ne zauzimanjem ispravnog položaja prije izvođenja bacanja ili dolaskom u nepravilan položaj prije nego je bacanje izvedeno, mora se sankcionirati. Ovo se primjenjuje bez obzira da li se povreda pravila dogodila prije ili tijekom izvođenja bacanja. Isto tako odnosi se i na slučajeve, kada je bacanju prethodio zvižduk za nastavak igre ili zvižduk nije bio potreban. Vezano za slučajeve obrađene u pravilu 16:1c i 16:3c, primjenjuje se pojašnjenje br. 5:2b. Ukoliko je obrambeni igrač negativno utjecao na izvođenje bacanje, ono će se, u načelu ponoviti.

PRAVILO 16

KAZNE

OPOMENA

16:1 Opomena se može dati :

- a) za prekršaje i slične povrede pravila prema protivniku (5:5 i 8:2) koji ne potpadaju u kategoriju "progresivnog kažnjavanja" po Pravilu 8:3

Opomena se mora dati :

- b) za prekršaje koji se progresivno kažnjavaju (8:3),
- c) za nespportsko ponašanje igrača ili službenog predstavnika (8:4)

KOMENTAR:

Jednom se igraču može izreći samo jedna opomena, a momčad ne može biti opomenuta više od tri puta. Nakon toga mora se izreći kazna od najmanje 2 minute.

Igrač koji je bio isključen na 2 minute kazne više ne može biti opomenut.

Službenim osobama jedne momčadi može se izreći samo jedna opomena.

16:2 Sudac izvješćuje igrača ili službenu osobu koja je počinila prekršaj, kao i zapisničara/mjeritelja vremena, o dodijeljenoj opomeni podizanjem žutog kartona (znak br. 13).

ISKLUČENJE NA VREMENSKU KAZNU 2 MINUTE

16:3 Isključenje na dvije minute mora se dosuditi:

- a) za pogrešnu zamjenu igrača, ulazak prekobrojnog igrača u igralište ili ako igrač iz prostora za zamjenu igrača nepropisno utječe na igru (4:5-6);
- b) za ponovljene prekršaje koji se progresivno kažnjavaju (8:3, 16:1 Komentar);

- c) za ponovljeno nesportsko ponašanje igrača na igralištu ili izvan njega (8:4, 16:1 Komentar);
- d) za nesportsko ponašanje nekog od službenih osoba nakon što je jedan od njih već bio opomenut, sukladno pravilu 8:4 i 16:1c, vidi pravilo 16:1 komentar;
- e) za nesportsko ponašanje za koje se procjenjuje da je potrebno odmah dosuditi isključenje na 2 minute u svakom slučaju (8:4, objašnjenje 5:3); vidi također i komentar pravila 16:3.;
- f) kao posljedica diskvalifikacije igrača ili službene osobe (16:8, 2 stavak, vidi i 16:14b);
- g) za nesportsko ponašanje igrača prije znaka za nastavak utakmice, nakon što mu je upravo bilo dosuđeno isključenje na dvije minute (16:12a).

KOMENTAR

Usprkos navodima b, c i d, koji generalno navode da se isključenje na 2 minute dosuđuje u slučaju ponovljenog prekršaja, suci mogu procijeniti zahtjeva li pojedini slučaj takvog prekršaja odmah izricanje vremenske kazne od 2 minute, i u slučaju kada igrač prije toga nije bio opomenut i momčad još nije sakupila tri opomene. Isto tako, službena osoba može biti kažnjena na vremensku kaznu 2 minute premda nitko od službenih osoba nije prethodno bio opomenut.

Kada se jednoj od službenih osoba dosudi vremenska kazna od 2 minute sukladno Pravilu 16:3b, službenoj osobi dopušteno je da i dalje obavlja svoju funkciju u prostoru za zamjene; ali momčad se na terenu mora smanjiti za jednog igrača u trajanju od 2 minute. Službene osobe jedne momčadi mogu dobiti samo jednu kaznu isključenja na 2 minute.

- 16:4** Nakon što je dosudio time-out, sudac mora jasno kažnjenom igraču i zapisničaru/mjeritelju vremena jasno pokazati da ga kažnjava isključenjem na vremensku kaznu od 2 minute propisanim znakom – uzdignutom rukom i podignuta dva prsta (znak br. 14).
- 16:5** Vremenska se kazna uvijek odnosi na vrijeme trajanja igre od 2 minute: treće isključenje istoga igrača povlači njegovu diskvalifikaciju (16:6f)
- Isključenom igraču nije dopušteno sudjelovanje u igri za trajanja kazne, niti smije ući u igralište kao zamjena.

Vrijeme isključenja počinje se mjeriti nakon zvižduka za nastavak igre.

Ako vrijeme isključenja igrača u trenutku završetak 1. poluvremena nije isteklo, prenosi se u drugo poluvrijeme. Isto vrijedi i za produžetke. Ukoliko vremenska kazna nije istekla prije završetka produžetaka, a utakmica se mora odlučiti izvođenjem sedmeraca, isto znači da navedenom igraču nije dopušteno izvoditi sedmerce sukladno komentaru pravila 2:2.

DISKVALIFIKACIJA

- 16:6** Diskvalifikacija se **mora** dosuditi:
- zbog nesportskog ponašanja bilo koje od službenih osoba jedne momčadi, nakon što je jedna od njih već prije bila opomenuta i kažnjena isključenjem na dvije minute po Pravilima 8:4, 16:1c i 16:3d;
 - zbog prekršaja koji ugrožava protivnikovo zdravlje (8:5)
 - zbog grubog nesportskog ponašanja igrača ili službene osobe na igralištu ili izvan njega (8:6, objašnjenje br. 6) i u posebnim slučajevima iznimnog ili ponovljenog nesportskog ponašanja kada se odluka o pobjedniku donosi izvođenjem sedmeraca (komentar pravila 2:2 i 16:13);
 - zbog fizičkog obračunavanja igrača izvan vremena trajanja igre, prije početka utakmice ili tijekom poluvremena (8:7; 16:13b,d);
 - zbog fizičkog obračunavanja službene osobe (8:7);
 - zbog trećeg isključenja istog igrača na 2 minute (16:5).
- 16:7** Nakon što dosude time-out, suci moraju jasno pokazati diskvalifikaciju igraču ili službenoj osobi koja je počinila prekršaj i zapisničaru/ mjeritelju vremena, dizanjem crvenog kartona (znak br. 13)
- 16:8** Diskvalifikacija igrača ili službene osobe vrijedi uvijek do kraja preostalog vremena igre. Igrač ili službena osoba mora odmah napustiti igralište i prostor za zamjenu igrača. Nakon napuštanja terena, igraču ili službenoj osobi nije dopušteno na bilo koji način utjecati na momčad.
- Diskvalifikacija igrača ili službene osobe, na igralištu ili izvan njega, za trajanja igre, uvijek povlači za sobom isključenje na 2 minute za momčad. To podrazumijeva da se momčad

smanjuje za jednog igrača u polju (16:3f). Međutim, smanjenje momčadi u polju trajat će 4 minute ukoliko je igrač bio diskvalificiran u situaciji navedenoj u Pravilu 16:12b-d.

Diskvalifikacija smanjuje broj igrača ili službenih osoba koje su na raspolaganju momčadi (osim u slučaju navedenom u 16:14b). Momčadi je međutim dopušteno povećati broj igrača u polju nakon što je isteklo vrijeme kazne od 2 minute.

Diskvalifikacija se, u načelu, odnosi samo na ostatak vremena utakmice u kojoj je dodijeljena. Ona je sudačka odluka na osnovi njihova sagledavanja činjenica. Diskvalifikacija ne bi trebala za sobom povlačiti naknadno kažnjavanje poslije utakmice, osim u slučaju kada je dosuđena kao posljedica fizičkog obračunavanja (16:6d-e) ili grubog nesportskog ponašanja igrača ili službene osobe (16:6c) i potpada pod kategoriju a), d) ili g) u objašnjenjima, br. 6. Takva diskvalifikacija mora se obrazložiti u zapisniku utakmice. (17:10).

ISKLUČENJE DO KRAJA UTAKMICE

- 16:9** Isključenje do kraja utakmice mora se dosuditi:
kada se igrač fizički obračunava (definirano u Pravilu 8:7) za vrijeme trajanja igre (vidi Pravilo 16:13, stavak 1 i Pravilo 2:6) na igralištu ili izvan njega.
- 16:10** Nakon dosuđenog time-outa suci moraju jasno pokazati isključenje igraču koji je počinio prekršaj i zapisničaru/mjertelju vremena, propisanim znakom - sudac prekriži ruke iznad glave (znak br. 15).
- 16:11** Isključenje se uvijek odnosi na preostalo vrijeme trajanja igre, i momčad mora nastaviti igru sa jednim igračem manje na igralištu. Ukoliko je igraču dosuđeno isključenje do kraja utakmice dok je odsluživao prethodno dodijeljeno isključenje na 2 minute (ili mu je upravo dosuđeno) ili je prouzročio redukciju svoje momčadi za jednog igrača na 2 minute sukladno pravilu 16:12, tada se takvo isključenje ili redukcija uključuje u isključenje do kraja utakmice. To znači da je jedina preostala redukcija ona koja se odnosi na isključenje do kraja utakmice

Isključeni igrač ne smije se zamijeniti i mora odmah napustiti polje za igru i prostor za zamjene. Nakon odlaska, nije mu dopušteno na bilo koji način utjecati na momčad.

Suci moraju obrazložiti isključenje do kraja utakmice igrača u zapisniku utakmice, radi daljnjeg postupanja ovlaštenih tijela (17:10).

VIŠE POVREDA PRAVILA U ISTOJ SITUACIJI

16:12 Ako igrač ili službena osoba počini više povreda pravila istovremeno ili u nizu prije nego je utakmica nastavljena, a ti prekršaji zahtijevaju drugačije kazne, tada se, u načelu, dosuđuje samo najteža kazna. Ovo se uvijek odnosi u slučaju prekršaja koje tretiramo kao fizičko obračunavanje.

Ipak, postoje neke iznimke, kad momčad nastavlja igrati sa smanjenim brojem igrača u polju u vremenu od 4 minute:

- a) ako se igrač kojem je upravo dosuđena vremenska kazna na 2 minute nakon toga nesportski ponaša prije nastavka igre, tada se tom igraču dosuđuju dodatne 2 minute isključenja (16:3g) (ako je dodatno isključenje na 2 minute igraču treće isključenje, igrač se diskvalificira);
- b) ako se igrač kojem je upravo izrečena diskvalifikacija (izravno ili kao treće isključenje) nesportski ponaša prije nastavka igre, momčad se tada dodatno kažnjava, pa će nastaviti igru s igračem manje u polju za 4 minute (16:8 stavak 2);
- c) ako se igrač kojemu je upravo izrečena vremenska kazna na 2 minute grubo nesportski ponašao prije nego je igra nastavljena, igrač se diskvalificira (16:6c); ova kombinirana kazna za posljedicu ima redukciju u polju za igru u trajanju od 4 minute (16:8 stavak 2);
- d) ako se igrač kojemu je upravo izrečena diskvalifikacija (izravno ili kao treće isključenje) grubo nesportski ponaša prije nastavka igre, momčad se dopunski kažnjava i nastaviti će igru s igračem manje u vremenu od 4 minute. (16:8 stavak 2)

16:13 Situacije opisane u Pravilima 16:1, 16:3, 16:6 i 16:9 generalno uključuju nasrtaje tijekom trajanja igre. Ova se pravila odnose na "vrijeme igre" uključujući produžetke, time-out, poluvrijeme i

odmore tijekom produžetaka kao i sukladno komentaru pravila 2:2, tijekom izvođenja sedmeraca da bi se dobila odluka o pobjedniku.

U slučaju da se pobjednik utakmice mora odlučiti sukladno pravilu 2:2 (izvođenjem sedmeraca), suci moraju uzeti u obzir da vremenska kazna u tim situacijama nema smisla; svi slučajevi grubog ili ponovljenog nesportskog ponašanja za posljedicu moraju imati isključenje iz daljnjeg tijeka sudjelovanja u proceduri iz komentara pravila 2:2

PREKRŠAJI IZVAN VREMENA TRAJANJA IGRE

16:14 Nesportsko ponašanje, grubo nesportsko ponašanje ili fizičko obračunavanje od strane igrača ili službene osobe koje se dogodilo tijekom utakmice ali izvan vremena igre mora se kazniti na sljedeći način:

PRIJE POČETKA IGRE:

- a) daje se opomena u slučaju nesportskog ponašanja (16:1c)
- b) daje se diskvalifikacija igraču ili službenoj osobi u slučaju ponovljenog ili grubog nesportskog ponašanja ili fizičkog obračuna ali se momčadi dopušta započeti igru sa 14 igrača i 4 službene osobe; Pravilo 16:8 stavak 2 primjenjuje se samo za prekršaje tijekom trajanja igre, stoga diskvalifikacija ne podrazumijeva i smanjenje broja igrača u polju za 2 minute;
- c) Ovakvo kažnjavanje za prekršaje prije početka igre mogu se primijeniti bilo kada tijekom trajanja igre, kada se uoči da je osoba koja je skrivila prekršaj sudionik utakmice, a ta činjenica nije bila poznata u vrijeme događanja incidenta.

POSLIJE ZAVRŠETKA IGRE:

- d) Pisano izvješće.

PRAVILO 17

SUCI

- 17:1** Svaku utakmicu sude dva ravnopravna suca. Njima pomažu zapisničar i mjeritelj vremena.
- 17:2** Suci nadziru ponašanje igrača i službenih osoba počevši od trenutka ulaska u sportski objekt do izlaska iz njega.
- 17:3** Suci su odgovorni za pregled igrališta, vrata i lopti prije početka utakmice; oni odlučuju kojom će se loptom igrati (Pravila 1 i 3:1)
- Suci utvrđuju jesu li svi igrači u propisanim dresovima. Provjeravaju zapisnik utakmice i opremu igrača. Osiguravaju da je broj igrača i službenih osoba u prostoru za zamjene u propisanim granicama, ustanovljuju i provjeravaju prisutnost službenih osoba obiju momčadi. Sve nepravilnosti moraju se otkloniti (4:1-2 i 4:7-9).
- 17:4** Jedan sudac obavlja ždrijeb (10:1), uz prisutnost drugog suca i službenih predstavnika momčadi ili službene osobe ili igrača koji zastupa službenog predstavnika momčadi.
- 17:5** U načelu, cijelu utakmicu trebaju voditi isti suci.
- Njihova je odgovornost da osiguraju odigravanje utakmice sukladno pravilima, i moraju kažnjavati svaki prekršaj (vidi i Pravila 13:2 i 14:2).
- Ako jedan od sudaca nije u mogućnosti suditi do kraja utakmice, drugi sudac nastavit će suditi utakmicu sam. (za natjecanja pod ingerencijom IHF-a i kontinentalne federacije ovakva se situacija rješava sukladno propozicijama toga natjecanja).
- 17:6** Ako oba suca dosude prekršaj i njihova je odluka jedinstvena glede momčadi koja je prekršaj skrivila, ali imaju različita mišljenja o težini kazne, izriče se teža kazna.
- 17:7** Ako oba suca dosude prekršaj ili lopta iziđe izvan igrališta, a suci imaju različito mišljenje kojoj momčadi treba pripasti lopta, donosi se zajednička odluka do koje su suci došli nakon međusobne konzultacije. Ako se ne mogu složiti oko odluke, prevladat će odluka suca u polju.

Obavezno je dati time-out. Nakon sudačkog dogovora, daju jasno vidljiv znak rukom i igra se nastavlja nakon zvižduka (2:8d, 15:5).

- 17:8** Oba suca odgovorna se za bilježenje pogodaka.
Isto tako vode zabilješke opomena, vremenskih kazni, diskvalifikacija i isključenja.
- 17:9** Oba suca odgovorna su za kontrolu vremena igre. Ako postoji ikakva sumnja u točnost mjerenja vremena, suci donose zajedničku odluku (vidi isto i Pravilo 2:3).
- 17:10** Nakon utakmice suci su odgovorni za uredno i točno sastavljanje zapisnika.
Isključenja (16:11) i diskvalifikacije navedene u Pravilu 16:8 stavak 4, moraju biti obrazložene u zapisniku utakmice.
- 17:11** Odluke koje donesu suci na osnovi svoga zapažanja ili njihovih prosudbi su konačne.
Žalba se može uložiti samo na odluke koje su protivne pravilima.
Tijekom utakmice samo se službeni predstavnici momčadi imaju pravo obraćati sucima.
- 17:12** Suci imaju pravo privremeno ili trajno prekinuti utakmicu.
Mora se pokušati sve kako bi se utakmica nastavila, prije nego se donese odluka o trajnom prekidu.
- 17:13** Crna broja dresa u prvom redu namijenjena je sucima.

PRAVILO 18

ZAPISNIČAR I MJERITELJ VREMENA

18:1 U načelu, glavna je zadaća mjeritelja vremena vođenje vremena igre, time-outa i vremena kazne za isključenog igrača.

Glavna je zadaća zapisničara vođenje evidencije igrača, pogodaka, ulazak igrača koji je došao nakon početka utakmice ulazak igrača u igralište koji nema pravo nastupa.

Druge zadaće, kao kontrola broja igrača i službenih osoba u prostoru za zamjene, ulazak i izlazak pričuvnih igrača, smatraju se zajedničkom odgovornošću.

Općenito, samo mjeritelj vremena (i tehnički delegat od strane nacionalnog saveza ukoliko je nazočan) može prekinuti igru kada je to neophodno.

Također vidi objašnjenja, br. 9. koje se odnosi na pravilan postupak prilikom intervencije zapisničara/mjeritelja vremena kad izvršavaju svoje gore navedene zadaće.

18:2 Ako nije dostupan javni mjerni uređaj, mjeritelj vremena mora izvještavati službene predstavnike momčadi o odigranom vremenu ili o preostalom vremenu igre, posebice tijekom prekida vremena, time-outa.

Ako nema javnog mjernog uređaja s automatskim završnim signalom, mjeritelj vremena je odgovoran za davanje završnog signala na kraju poluvremena i na kraju utakmice (vidi Pravilo 2:3).

Ako na javnom mjernom uređaju nema mogućnosti prikaza i vremena isključenja (najmanje tri za svaku momčad na natjecanjima pod okriljem IHF-a), mjeritelj vremena mora postaviti karton na zapisničkom stolu koji pokazuje vrijeme isteka isključenja i broj isključenog igrača.

ZNAKOVI RUKOM

ZNAKOVI RUKOM

Kada se dosuđuje slobodno bacanje ili ubacivanje, suci odmah moraju pokazati smjer izvođenja bacanja (znaci 7 ili 9).

Nakon toga, kao dodatak, kako bi se naglasila osobna kazna, obavezno se pokazuje znak rukom (znaci 13-15).

Ako se čini potrebnim i korisnim u slučaju slobodnog bacanja ili sedmerca, primjenjuje se jedan od znakova 1-6 i 11, kao dopunska informacija (znak 11 morao bi se svejedno pokazati uvijek u situacijama kada se dosuđuje slobodno bacanje zbog pasivne igre koja nije naznačena znakom 18).

Znaci 12, 16 i 17 obavezni su u situacijama na koje se odnose.

Znaci 8, 10 i 18 pokazuju se ako to suci smatraju potrebnim.

Popis znakova rukom

- 1) Povreda vratareva prostora;
- 2) Pogrešno vođenje;
- 3) Pogreška u koracima, ili držanje lopte više od 3 sekunde;
- 4) Hvatanje, držanje ili guranje;
- 5) Udaranje;
- 6) Prekršaj u napadu;
- 7) Ubacivanje – smjer;
- 8) Izbacivanje;
- 9) Slobodno bacanje – smjer;
- 10) Nepoštovanje razmaka od 3 metra;
- 11) Pasivna igra;
- 12) Pogodak;
- 13) Opomena (žuti); diskvalifikacija (crveni);
- 14) Isključenje na 2 minute;
- 15) Isključenje do kraja igre;
- 16) Time-out;
- 17) Odobrenje da dvije osobe (kojima je dopušten nastup) uđu u igralište tijekom time-outa;
- 18) Znak opomene za pasivnu igru.

1.
Povreda
vratarevog
prostora

2.
Pogrešno
vođenje

3.
Pogreška
u koracima,
ili držanje
lopte više
od 3 sekunde

4.
Hvatanje,
držanje ili
guranje

5.
Udaranje

6.
Prekršaj
u napadu

7.
Ubacivanje – smjer

8.
Izbacivanje

9.
Slobodno bacanje –
smjer

10.
Nepoštovanje
razmaka od
3 metra

11.
Pasivna igra

12.
Pogodak

13.
Opomena
(žuti karton) ili
diskvalifikacija
(crveni karton)

14.
Isključenje na
dvije minute

15.
Isključenje do
kraja igre

16.
Time-out

17.
Odobrenje da
dvije osobe
(kojima je
dopušten nastup)
uđu u igralište
tijekom
time-outa

18.
Znak upozorenja
za pasivnu igru

OBJAŠNJENJA

OBJAŠNJENJA PRAVILA IGRE

S a d r ž a j :

- 1.) Izvođenje slobodnog bacanja nakon završnog signala (2:4-6);
- 2.) Time-out (2:8);
- 3.) Momčadski time-out (2:10);
- 4.) Pasivna igra (7:10-11);
- 5.) Nesportsko ponašanje (8:4, 16:1d);
- 6.) Grubo nesportsko ponašanje (8:6, 16:6d);
- 7.) Početno bacanje (10:3);
- 8.) Definicija "jasne prigode za pogodak" (14:1);
- 9.) Prekid igre koji daje mjeritelj vremena (18:1)

OBJAŠNJENJE 1

IZVOĐENJE SLOBODNOG BACANJA NAKON ZAVRŠNOG SIGNALA (2:4-6)

U velikom broju slučajeva, momčad koja ima prigodu izvesti slobodno bacanje nakon završnog signala ne pokazuje namjeru postizanja pogotka jer je jasan ishod utakmice ili je pozicija za izvođenje slobodnog bacanja predaleko od protivničkog gola. Unatoč tome, pravila zahtijevaju da se slobodno bacanje izvede, i suci bi morali pravilno procijeniti te smatrati da je slobodno bacanje izvedeno ako igrač koji se nalazi u neposrednoj blizini pozicije izvođenja jednostavno odloži loptu ili je preda sucima.

U onim slučajevima kada je vidljiva namjera momčadi za postizanjem pogotka, suci moraju naći najbolje rješenje, pružiti tu mogućnost (i ako je ona vrlo mala) i osigurati da se situacija ne pretvori u gubljenje vremena i provociranje gledatelja. To podrazumijeva da suci moraju insistirati na brzom zauzimanju pravilnog položaja igrača obiju momčadi, kako bi se slobodno bacanje moglo izvesti bez odugovlačenja. U tom slučaju moraju se primijeniti nova pravila vezana za zauzimanje položaja i zamjene opisana u Pravilu 2:5 (4:5 i 13:7)

Suci moraju biti pripravi na kaznene prekršaje obje momčadi. Uporno nasrtanje obrambenih igrača mora biti kažnjeno (15:4, 15:9, 16:1c, 16:3c). Nadalje, napadači često krše pravila za vrijeme izvođenja bacanja, npr. jedan ili više igrača prelaze preko linije slobodnih bacanja nakon zvižduka a prije nego je bacanje izvedeno (13:7, 3 član) ili se izvođač kreće ili skače prilikom izvođenja (15:1, 15:3). Veoma je važno ne dopustiti postizanje nepravilnog zgoditka.

OBJAŠNJENJE 2

TIME-OUT

Bez obzira na situacije navedene u Pravilu 2:8, kada je time-out obavezan, od sudaca se očekuje njihova prosudba potrebe za prekidom vremena i u drugim situacijama. Neke tipične situacije kada time-out nije obavezan ali svejedno ga je potrebno dosuditi jesu:

- a) postoje vanjski utjecaji, npr. igralište se mora obrisati;
- b) moguća ozljeđu igrača;
- c) momčad vidljivo odugovlači, npr. kada momčad oteže s izvođenjem nekog bacanja ili kada igrač baca loptu s mjesta prekršaja ili je ne ispušta;
- d) ako lopta udari u strop ili dio opreme učvršćen iznad igrališta (11:1), a lopta se odbije daleko od mjesta izvođenja slobodnog bacanja, prouzročivši time nepotrebno kašnjenje s izvođenjem.

Kada suci procjenjuju je li potrebno dosuditi time-out u ovim ili nekim drugim situacijama, najprije moraju uzeti u obzir pitanje dovodi li prekid igre bez označavanja time-outa neku momčad u nepovoljan položaj. Na primjer, ako je momčad u prednosti na samom kraju utakmice, tada možda nije nužno dati time-out da se obriše pod. Isto tako, ako je momčad koja bi bila dovedena u nepovoljan položaj zbog nedosuđivanja time-outa sama, iz nekog razloga, prouzročila kašnjenje ili gubljenje vremena, tada očito nema razloga za time-out.

Drugi je važan činilac očekivano vrijeme prekida. Dužinu prekida zbog ozljede često je teško procijeniti, pa je u tom slučaju sigurnije dati time-out. Naprotiv, suci ne trebaju biti prebrzi sa davanjem time-outa ako je lopta izišla sa igrališta. U mnogim slučajevima lopta se vraća i moguće je nastaviti igru gotovo u istom trenutku. Ako nije takav slučaj, suci moraju biti spremni brzo ubaciti u igru rezervnu loptu (3:4), s namjerom da se izbjegne nepotrebno zaustavljanje vremena.

Više nije obavezno dati znak za time-out nakon dosuđenog sedmerca. Još uvijek ostaje mogućnost da se time out-dosudi ukoliko to suci prosude, sukladno načelima koji s prethodno opisani. To se odnosi na situacije kada jedna od momčadi jasno odugovlači s izvođenjem, na primjer mijenjajući vratara ili izvođača sedmerca.

OBJAŠNJENJE 3

MOMČADSKI TIME-OUT (2:10)

Svaka momčad ima pravo pozvati momčadski time-out u trajanju 1 minute, jednom u svakom poluvremenu regularnog vremena (ali ne i u produžecima).

Momčad koja želi time-out mora to učiniti tako da službena osobe momčad postavi "zeleni karton" na stol ispred mjeritelja vremena. (preporuka je da zeleni karton bude dimenzija 15 x 20 cm i ima upisan veliko slovo "T" sa svake strane).

Momčad može zatražiti time-out samo kada je u posjedu lopte (dok je lopta u igri ili tijekom prekida). Uvjerivši se da momčad nije izgubila posjed lopte prije nego je mjeritelj vremena dao zvučni signal (u suprotnom se zeleni karton vraća momčadi), momčadi se odmah dosuđuje time-out .

Mjeritelj vremena tada zvučnim signalom prekida igru, zaustavlja vrijeme (2:9) i rukom daje znak za time-out (znak br. 16) i pokazuje ispruženom rukom koja je momčad tražila time-out. (ako je potrebno, zbog buke i gužve, mjeritelj vremena ove radnje izvodi stojeći.) Zeleni karton nalazi se na stolu, na onoj strani na kojoj je i momčad, i ostaje tamo tijekom time-outa.

Suci potvrđuju time-out, i mjeritelj vremena na drugom satu započinje mjerenje trajanja time-outa. Zapisničar unosi vrijeme momčadskog time-outa u zapisnik momčadi koja ga je zatražila.

Tijekom momčadskog time-outa igrači i službeni predstavnici ostaju u visini svojih prostora za zamjenu, na igralištu ili u prostoru za zamjenu. Suci stoje na sredini igrališta, ali jedan od njih može nakratko otići do zapisničkog stola na dogovor.

Prekršaji za vrijeme momčadskog time-outa imaju iste posljedice kao i prekršaji za vrijeme igre. U ovom kontekstu nije bitno jesu li igrači na igralištu ili izvan njega; prema pravilima 8:4 i 16:3c, isključenje na dvije minute može se dati zbog nesportskog ponašanja.

Nakon 50 sekundi, mjeritelj vremena daje zvučni signal kojim označava da se igra mora nastaviti za 10 sekundi.

Momčadi su obavezne biti pripravne za nastavak igre kada istekne momčadski time-out. Igra se nastavlja bacanjem koje odgovara situaciji koja je bila u trenutku kada je dosuđen time-out ili ako je lopta bila u igri, slobodnim bacanjem s mjesta gdje se lopta nalazila u trenutku prekida, za momčad koja je zatražila momčadski time-out.

Kada sudac da znak za nastavak igre, mjeritelj vremena nastavlja s mjerenjem.

OBJAŠNJENJE 4

PASIVNA IGRA (7:11-12)

Osnovne smjernice :

Cilj primjene pravila o pasivnoj igri je sprečavanje neatraktivne igre i namjernog odugovlačenja. Ovo pravilo zahtijeva od sudaca da za cijelog trajanja igre prepoznaju i sankcioniraju pasivnu igru.

Pasivna igra može se dogoditi tijekom svih faza napada, tijekom prijelaza iz obrane u napad, tijekom pripreme napada ili u pokušaju završetka napada.

Pasivna igra češće se koristi u sljedećim situacijama:

- momčad ima malu rezultatsku prednost pred kraj utakmice,
- momčad u napadu ima isključenog igrača,
- protivnička obrana uspješno sprečava pokušaje napada

KORIŠTENJE ZNAKA UPOZORENJA ZA PASIVNU IGRO

Znak upozorenja trebao bi se pokazati u sljedećim situacijama:

1. Kada se sporo zamjenjuje igrač ili kada momčad sporo prelazi u fazu napada

Tipični pokazatelji su :

- igrači stoje oko sredine igrališta i čekaju da se obavi zamjena igrača,
- igrač odugovlači s izvođenjem slobodnog bacanja (dodajući loptu međusobno ili se pretvara da ne zna s kojeg mjesta treba izvesti bacanje), početnog bacanja (sporo uzimajući loptu od vratara, laganim kotrljanjem i dodavanjem prema središtu igrališta ili polako dolazeći na središte igrališta), izbacivanja ili ubacivanja, nakon što je momčad prije bila upozorena na takvo odugovlačenje,
- igrač stoji na istom mjestu poigravajući se loptom,
- lopta se vraća na vlastitu polovicu bez pritiska obrambenih igrača,

- odugovlačenje s izvođenjem slobodnog ili nekog drugog bacanja

2. Kada se obavlja zakašnjava zamjena igrača nakon što je već započela priprema napada

Tipični pokazatelji su:

- svi su igrači već zauzeli svoje pozicije u napadu,
- momčad je započela s pripremom napada igrajući loptom oko zone,
- do toga trenutka momčad nije pokušala zamijeniti igrača

KOMENTAR

Momčad koja je pokušala brz protunapad sa svoje polovice igrališta a nije uspjela doći u izglednu priliku za postizanje pogotka, i nakon što je prešla na protivničku polovicu igrališta, mora se dopustiti brza zamjena igrača.

3. Tijekom izuzetno duge pripreme napada

U načelu, momčadi se mora dopustiti izgradnja napada dodavanjem oko obrambene zone kao priprema za odigravanje željene napadačke akcije. Tipični pokazatelji preduge pripreme napada, jesu :

- pokušaji momčadi u napadu ne vode prema željenoj napadačkoj akciji.

KOMENTAR

"Željena napadačka akcija" postoji isključivo kada momčad u napadu koristi taktičke varijante koje dovode do prednosti nad obrambenim igračima ili kada se ubrza tijek napada u odnosu na pripremnu fazu.)

- napadači međusobno dodaju loptu stojeći na mjestu ili udaljavajući se od vrata,
- poigravanje loptom na mjestu,
- u kontaktu s protivničkim igračem napadač se prerano okreće, čeka sučev znak za prekid igre ili nema namjeru steći prednost pred obrambenim igračem,

- aktivna obrana: djelotvorna aktivna obrana onemogućava željeno ubrzano kretanje lopte i napadača,
- momčad u napadu nije pokušala ubrzati igru između organizacije napada i faze realizacije napada.

4. Nakon što je pokazan znak upozorenja za pasivnu igru

Nakon što je pokazan znak upozorenja za pasivnu igru, suci bi trebali dopustiti organizaciju napada. (suci bi trebali uzeti u obzir da mlađim dobnim kategorijama i nižeg ranga natjecanja treba više vremena za organizaciju napada) Ako nakon te organizacije napada nema vidljivog ubrzanja akcije i napadačke namjere, suci moraju sankcionirati pasivnu igru.

KOMENTAR

Suci moraju voditi računa da ne dosude pasivnu igru u trenutku kada momčad u napadu pokušava izvesti udarac ili prolaz kroz protivničku obranu sa namjerom postizanja pogotka.

KAKO POKAZATI ZNAK UPOZORENJA ZA PASIVNU IGRU

Ako sudac (sudac u polju ili sudac iza vrata) procijeni vjerojatnost pasivne igre, podiže ruku (znak br. 18). Drugi sudac također treba pokazati znak upozorenja. (suci bi trebali dati znak onom rukom koja je bliža klupi za pričuvne igrače.) Na taj način jasno pokazuju da su procijenili da momčad koja je u posjedu lopte ne pokušava doći u poziciju za postizanje pogotka ili opetovano odugovlači s nastavkom utakmice. Znak rukom za pasivnu igru ostaje podignut dok : 1. ne završi napad ili 2. upozorenje za pasivnu igru prestane važiti (vidi u nastavku).

Ako momčad koja ima loptu ne pokazuje jasnu namjeru dolaska u poziciju za udarac na vrata, jedan od sudaca zviždi za pasivnu igru i dosuđuje slobodno bacanje za protivnika.

Napad – koji započinje dolaskom u posjed lopte – smatra se završenim kada momčad postigne pogodak ili izgubi posjed lopte.

Znak upozorenja normalno se odnosi za ostalo vrijeme trajanja napada. Ipak, postoje dvije situacije tijekom napada kada prosudba za pasivan napad prestaje važiti i znak rukom se odmah prestaje pokazivati: 1. momčad upućuje udarac na vrata i lopta se odbija od

okvira vrata ili vratara (izravno ili kao ubacivanje) ili 2. igrač i ili službena osoba momčadi u obrani počini prekršaj pravila ili se nesportski ponaša, što za posljedicu ima izricanje progresivne kazne sukladno Pravilu 16.

Ukoliko se dogode ovakve dvije situacije, momčadi u posjedu lopte mora se ponovo dopustiti faza izgradnje i pripreme napada.

Ipak, u prvom prekidu igre nakon što je pokazan znak upozorenja, suci moraju ponovo kratko pokazati znak upozorenja, kao podsjetnik, prije nego se igra nastavi.

Ako je momčad u napadu zatražila momčadski time-out nakon pokazanog znaka upozorenja za pasivnu igru, tada se znak upozorenja mora ponovo pokazati kada se igra nastavlja nakon momčadskog time-outa, kao potvrda da je upozorenje još uvijek na snazi.

OBJAŠNJENJE 5

NESPORTSKO PONAŠANJE (8:4, 16:1c, 16:3e)

Radi izricanja kazni sukladno Pravilu 16, nesportsko ponašanje spada u jednu od tri kategorije opisane u nastavku:

- 5.1 kažnjava se progresivno ukoliko je akcija ponovljena (16:1c)
- 5.2 kažnjava se progresivno iako je počinjena po prvi puta (16:1c)
- 5.3 u posebnim situacijama uvijek se izriče kazna od 2 minute (16:3e)

Slijedeće situacije pokazuju kada se jedna od tri kategorije trebaju primijeniti:

5.1 Kada obrambeni igrači koriste vratarev prostor kao osnovnu obrambenu poziciju (npr. ne kao iznenadnu reakciju ili pojedinačnu situaciju u duelu s protivničkim igračem u poziciji za udarac);

5.2

- a) verbalno vrijeđanje protivnika ili suigrača ili provokativno gestikuliranje; specifična situacija: vikom ometati protivničkog igrača koji izvodi sedmerac;
- b) sprječavanje protivnika u izvođenju bacanja, najčešće radi nepoštivanja udaljenosti od 3 metra od mjesta izvođenja ili npr. kada vratar ne želi dodati loptu izvođaču sedmerca (vidi i pravila 14:8, 14:9, 15:4 2 stavak i 15:5,3 stavak);
- c) prilikom simuliranja prekršaja kako bi suce stekli pogrešan dojam vezano za akciju protivnika;
- d) kada stopalom ili donjim dijelom noge aktivno blokira udarac ili dodavanje;(refleksni pokreti, kao što je instinktivno skupljanje nogu kada dolazi lopta, ili blokiranje u normalnom pokretu nogom prilikom pomicanja cijelog tijela prema protivniku, se ne kažnjavaju). Vidi i Pravilo 7:8.

5.3

- a) kada se lopta oduzima momčadi koja je bila u posjedu, a igrač s loptom odmah na ispusti loptu iz ruke ili ostavi loptu na tlu; jednako tako ako se lopta već nalazi na tlu a igrač je odgurne s mjesta na kojem se nalazi;
- b) ometanje igre od strane igrača ili službenih osoba iz prostora za zamjenu, npr. diranjem lopte u igralištu ili zadržavanjem lopte koja je prešla preko uzdužne linije u prostor za zamjenu. Preko uzdužne linije

OBJAŠNJENJE 6

GRUBO NESPORTSKO PONAŠANJE (8:6, 16:6c)

U nastavku su navedeni primjeri akcija koji moraju za posljedicu imati izravnu diskvalifikaciju sukladno Pravilu 16:6c. Analogno tome, suci mogu prosuditi da i druge akcije pripadaju u istu kategoriju:

- a) uvredljivo ponašanje (govorom, grimasama, gestikulacijom ili tjelesnim kontaktom) usmjereno prema drugoj osobi (sudac, zapisničar/mjeritelj vremena, nadzornik, službena osoba, igrač, gledatelj itd.)
- b) demonstrativno bacanje ili odguravanje lopte nakon sudačke odluke;
- c) ako se vratar tijekom izvođenja sedmerca demonstrativno ne želi zaustaviti udarac;
- d) osvećivanje igrača nakon što je nad njim načinjen prekršaj (refleksno uzvratanje udarca);
- e) namjerno gađanje protivnika loptom za vrijeme prekida igre, osim u slučaju ako je to napravljeno na taj način da se mora smatrati fizičkim obračunavanjem. (punom snagom i iz velike blizine);
- f) ometanje jasne prigode za pogodak od strane službene osobe ili ulaskom prekobrojnog igrača u igralište (4:2, 4:3, 4:6) ili ako službena osoba ili igrač interveniraju tako da uđu u igralište iz prostora za zamjenu;
- g) ako tijekom posljednje minute utakmice igrač koristi nedozvoljena sredstva, sukladno pravilu 8:5 ili 8:6, odugovlačeći, kako bi onemogućio protivnika da dođe u poziciju za postizanje pogotka odluke (pobjedničkog ili izjednačujućeg, ili da dostigne potrebitu gol razliku) ili da dođe u poziciju da bude dosuđen sedmerac;

OBJAŠNJENJE 7

POČETNO BACANJE

Kao glavna smjernica u interpretaciji Pravila 10:3, suci moraju voditi računa o činjenici da potiču momčadi u brzom izvođenju početnog bacanja. To znači da suci ne smiju biti cjepidlake i tražiti prigodu da ometaju ili kažnjavaju momčad koja pokušava brzo izvesti početno bacanje.

Na primjer, suci moraju izbjegavati upisivanje zabilješki ili druge aktivnosti koje utječu na njihovu pripravnost da brzo provjere pozicije igrača. Sudac u polju mora biti spreman dati znak u trenutku kada izvođač zauzme ispravan položaj, uz pretpostavku da nema potrebe za korekcijom položaja drugih igrača. Suci moraju imati na umu da suigrači izvođača mogu preći središnju liniju čim je dat znak. (ovo je iznimka od temeljnog pravila izvođenja ostalih bacanja).

Iako pravilo govori da izvođač mora stati na središnju liniju i biti najviše 1,5 metar udaljen od središta, suci ne moraju biti izričito precizni ako se radi o centimetrima. Glavno je spriječiti pristranost i nedosljednost u odnosu na protivnika kad je riječ o izvođenju početnog bacanja.

Nadalje, većina igrališta nema označeno središte, a neka igrališta imaju prekinutu središnju liniju zbog reklama na centru. U tim slučajevima, i sudac i izvođač moraju procjenjivati ispravan položaj i svako insistiranje na preciznosti bilo bi nerealno i neprimjereno.

OBJAŠNJENJE 8

DEFINICIJA "JASNE PRIGODE ZA POGODAK"

Pravilo 14:1, " jasna prigoda za pogodak" primjenjuje se :

- a) kad igrač ima loptu i tijelo pod nadzorom na protivničkoj liniji vratareva prostora i u prigodi je pucati na vrata, a protivnik nema mogućnost spriječiti ga u šutiranju na vrata na ispravan način;
- b) kad igrač koji ima loptu i tijelo pod nadzorom trči (ili vodi loptu) u protunapad, sam prema vrataru, a ispred njega se ne nalazi ni jedan protivnički igrač koji bi mogao spriječiti njegov protunapad;
- c) kad se igrač nalazi u situaciji koja odgovara gore navedenom pod a) i b), osim što igrač još uvijek nema loptu pod nadzorom, ali ju je pripravan odmah prihvatiti; suci moraju biti sigurni da niti jedan protivnik nije u mogućnosti spriječiti prijem lopte na ispravan način;
- d) kad je vratar napustio svoj vratarev prostor a napadač koji ima pod nadzorom loptu i tijelo, nalazi se u jasnoj prigodi da neometan ubaci loptu u nebranjena vrata; (ovo se primjenjuje i kada se obrambeni igrač nalazi u poziciji između napadača i gola, ali tada suci moraju voditi računa o tome da li je taj igrač u mogućnosti ispravno intervenirati).

OBJAŠNJENJE 9

PREKID IGRE OD STRANE MJERITELJA VREMENA

Mjeritelj vremena prekida igru u slučaju pogrešne zamjene ili nepravilnog ulaska prema pravilima 4:2-3; 5,6. Igra se nastavlja slobodnim bacanjem za protivnika, obično s mjesta na kojem se prekršaj dogodio. Ako se, međutim, lopta nalazila u povoljnijem položaju za protivnika u trenutku prekida, slobodno bacanje izvest će se s toga mjesta (vidi pravilo 13:6, članke 3 i 4).

U slučaju takvih prekršaja, mjeritelj vremena mora odmah prekinuti igru, bez obzira na odredbe iz pravila 13:2 i 14:2. Ako je prekidom na strani momčadi u obrani spriječena jasna prigoda za pogodak, mora se dosuditi sedmerac sukladno pravilu 14:1a.

U slučaju prekida zbog nekog drugog prekršaja, zbog kojeg je potrebno izvjestiti suce, mjeritelj vremena treba, u načelu, pričekati slijedeći prekid igre. Ako mjeritelj vremena, bez obzira na to, ipak prekine igru, takva intervencija ne može za posljedicu imati oduzimanje lopte. Igra će se nastaviti slobodnim bacanjem za momčad koja je bila u posjedu lopte u trenutku prekida. Ako se, međutim, prekid dogodio zbog prekršaja na strani momčadi u obrani, i suci procijene da je takav preuranjeni prekid omeo protivničku jasnu prigodu za pogodak, sukladno pravilu 14:1b dosudit će sedmerac. U načelu gledano, prekršaji uočeni i dojavljeni od strane mjeritelja vremena (osim onih po Pravilima 4:2-3, 5-6) nemaju za posljedicu osobne kazne.

Sedmerac se dosuđuje, sukladno Pravilu 14:1a, kako je navedeno gore, u drugom članku, također ako sudac ili nadzornik prekine igru zbog prekršaja radi usmene opomene ili kazne za igrača ili službene osobe momčadi u obrani, u trenutku kada je momčad u posjedu lopte bila u jasnoj prigodi za postizanje zgoditka.

PROSTOR ZA ZAMJENU IGRAČA

1. Prostor za zamjenu igrača nalazi se izvan uzdužne linije, na lijevu i desnu stranu od središnje linije do kraja klupe za rezervne igrače kao i iza klupa ako ima prostora (Pravila igre: slika 1).

Pravila za IHF-ova natjecanja i natjecanja pod ingerencijom kontinentalnih federacija propisuju da počeci klupa za rezervne igrače moraju biti udaljeni 3,5 metara od središnje linije. To je preporuka i za natjecanja na drugim razinama.

Nikakav predmet ne smije se nalaziti na uzdužnoj liniji ispred klupa za rezervne igrače (najmanje 8 metara od središnje linije).

2. U prostoru za zamjenu igrača mogu se nalaziti samo igrači i službene osobe koje su upisane u zapisnik (Pravila 4:1-2).

Ako je potreban prevoditelj, mora zauzeti poziciju iza klupe.

3. Službene osobe u prostoru za zamjenu igrača moraju biti potpuno odjevene u sportsku opremu ili civilnu odjeću.

4. Mjeritelj vremena i zapisničar moraju pomoći sucima u nadzoru prisutnih u prostoru za zamjene prije utakmice i u njezinu tijeku.

Ako se prije početka igre dogodi bilo kakav prekršaj vezan za prostor za zamjenu igrača, igra ne može početi dok se povreda pravila ne otkloni. Ako se ta pravila prekrše za vrijeme igre, igra se ne može nastaviti nakon sljedećeg prekida dok se ne otkloni nepravilnost.

5. Službene osobe imaju pravo i obavezu voditi i savjetovati svoju momčad i tijekom igre, fer i sportski i u duhu pravila. U načelu, moraju sjediti na klupi za rezervne igrače.

Službenim osobama dopušteno je kretanje unutar prostora za zamjenu igrača, osobito s ciljem da:

- provode zamjenu igrača;
- daju taktičke savjete igračima na igralištu i na klupi;
- pružaju liječničku pomoć;
- zatraže momčadski time-out;
- komuniciraju sa zapisničarom/mjeriteljem vremena; ovo se odnosi samo na službenog predstavnika momčadi i samo u neuobičajenim situacijama (vidi pravilo 4:2).

U svakom trenutku, dozvola za kretanje odnosi se samo na jednu službenu osobu za svaku momčad. Nadalje, službena osoba koja se kreće mora poštovati ograničenja vezana za prostor za zamjenu igrača prethodno navedena u točki 1. Isto tako službena osoba mora imati na umu da ne zaklanja pogled zapisničaru/mjeritelju vremena.

U načelu, igrači u prostoru za zamjenu igrača moraju **sjediti** na klupi za rezervne igrače.

Igračima je ipak **dopušteno** :

- zagrijavanje iza klupe, bez lopte, ako tamo ima dovoljno prostora i pritom ne ometaju.

Igračima i službenim osobama **nije dopušteno**:

- provokativno se ponašajući, protestirajući ili na neki drugi nesportski način napadati ili vrijeđati suce, nadzornike, zapisničara/mjeritelja vremena, igrače, službene osobe ili gledatelje
- napustiti prostor za zamjenu igrača s namjerom utjecanja na igru
- stajati ili se kretati duž uzdužne linije prilikom zagrijavanja.

Od igrača i službenih osoba se očekuje da ostanu u svom prostoru za zamjenu. Ukoliko službena osoba ipak napusti prostor za zamjenu vlastite momčadi, nema pravo voditi i savjetovati svoju momčad, dok se ne vrate u prostor za zamjenu igrača vlastite momčadi. Općenito, igrači i službene osobe tijekom cijelog vremena trajanja igre ostaju u nadležnosti sudaca, i sva pravila i osobne kazne primjenjuju se i ako igrač ili službena napusti igralište i prostor za zamjenu. Iz toga slijedi da se za nesportsko ponašanje, grubo nesportsko ponašanje ili nasrtaji jednako tretiraju kao da su počinjeni na igralištu ili u prostoru za zamjenu igrača.

6. Ako se prekrše Pravila prostora za zamjenu igrača, suci su dužni postupiti u skladu s pravilima 16:1c, 16:3c-d ili 16:6a,c (opomena, isključenje na dvije minute, diskvalifikacija).

7. Ako suci ne primijete prekršaj pravila o prostoru za zamjenu, o tome ih mora izvijestiti zapisničar/mjeritelj vremena tijekom sljedećeg prekida igre.

Nadzornik IHF-a (ili kontinentalnog/nacionalnog saveza) koji obnaša dužnost na utakmici ima pravo upozoriti suce (za vrijeme sljedećeg prekida igre) na moguće kršenje pravila ili propuste u vezi s prostorom za zamjenu igrača (osim u slučaju odluka koje su donijeli suci na temelju njihovih sagledavanja činjenica).

U tom slučaju igra se mora nastaviti prikladnim bacanjem ovisno o situaciji na terenu.

Ipak, ako je nadzornik IHF-a (ili kontinentalnog/nacionalnog saveza) smatrao neophodnim odmah prekinuti igru zbog prekršaja jedne momčadi, tada se igra nastavlja s loptom u posjedu protivničke momčadi (slobodnim bacanjem ili u slučaju jasne prigode za pogodak-sedmercem).

Igrača ili službenu osobu koja počini prekršaj suci moraju kazniti a pojedinosti navesti u zapisnik s utakmice.

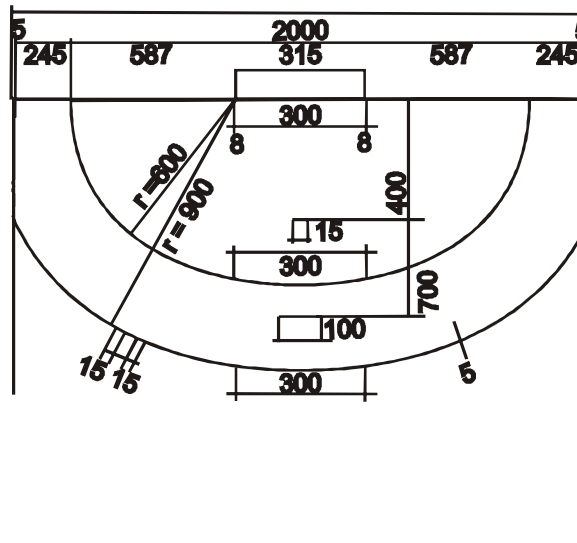
8. Ako suci ne poduzmu mjere zbog povreda propisa o prostoru za zamjenu, čak i nakon što su bili upozoreni na njih, tada nadzornik IHF-a (ili kontinentalne federacije) mora dostaviti izvješće nadležnom tijelu (npr. disciplinskoj komisiji). To će se tijelo odrediti o događaju u prostoru za zamjene i postupku sudaca.

SMJERNICE - IGRALIŠTE I VRATA

- a) Igralište (slika 1) je pravokutnik dimenzija 40 x 20 metara. Provjerava se mjerenjem duljine dvije dijagonale. Od vanjskog ruba jednog kuta do vanjskog ruba suprotnog kuta, dijagonala mora biti duljine 44,72 metra. Duljina dijagonale za polovicu igrališta iznosi 28,28 m, a mjeri se sa vanjske linije svakog kuta do vanjskog kuta polovice igrališta na suprotnoj strani.
- Igralište određuju vidljive oznake koje se zovu "linije". Širina linije vrata (između vratnica) je 8 cm kao i širina vratnica, a sve ostale linije široke su 5 cm. Linije koje odvajaju susjedna polja mogu biti izvučene različitim bojama između susjednih polja;
- b) Vratarev prostor ispred vrata čine pravokutnik veličine 3x6 m i dvije četvrtine kruga koje se nastavljaju na stranice pravokutnika sa svake strane, svaki polumjera 6 m. Iscrtavamo ga tako da usporedno sa linijom vrata na udaljenosti od 6 metara od stražnje strane linije vrata, povučemo liniju dugu 3 m. Sa svakog kraja te linije nastavljaju se po jedna četvrtina luka kružnice polumjera 6 m sa središtem na unutrašnjem stražnjem kutu odnosno vratnice. Linije i lukovi koji pripadaju vratarevu prostoru zovu se linija vratarevog prostora. Udaljenost između vanjskih točaka spojeva luka kružnica i linije izvan vrata je 15 m;
- c) Isprekidana linija slobodnog bacanja (linija 9 m) radi se usporedno i koncentrično s linijom vratareva prostora na od 3 m udaljenosti od nje.
- Označeni segmenti kao i dijelovi između njih dugi su 15 cm.
- Segmenti se odvajaju pod pravim kutom i u odnosnom polumjeru. Mjerenje zakrivljenih segmenata izvodi se na vanjskoj liniji. (slika 5);
- d) Linija 7 metara dužine 1 m, označava se ispred vrata, usporedno s linijom vrata na udaljenosti 7 m od stražnjeg kraja linije vrata do prednjeg kraja linije 7 m;
- e) Vratareva granična linija (linija 4 m) nalazi se ispred vrata i duga je 15 cm. Usporedna je s linijom vrata i 4m udaljena od nje mjereno od stražnjeg kraja linije vrata do prednjeg kraja linije 4 m, što znači da je širina obiju linije uključena u dimenzije;

- f) Igralište treba okruživati sigurnosni pojas širok najmanje 1 m duž uzdužne linije i 2 m iza vanjske linije vrata;
- g) Vrata (slika 2) su smještena na sredini svake linije vrata. Vrata moraju biti učvršćena za podlogu ili za zidove iza njih. Njihova unutarnja visina je 2 m a širina 3 m. Okvir vrata mora biti četvrtast, što znači da su unutarnje dijagonale 360,5 (max 361 – min 360 cm, razlika u dijagonalama istih vrata smije biti najviše 0,5 cm). Vanjska strana okvira vrata mora biti u liniji sa stražnjim krajem linije vrata (i linije izvan vrata) što znači da se prednja strana okvira vrata nalazi 3 cm ispred vanjske linije vrata;
- Stative i prečka koja ih povezuje moraju biti od istog materijala (drveta, lakog metala ili sintetičkih materijala), četvrtastog oblika, širine 8 cm, sa zaobljenim bridovima polumjera 4 +/- 1 mm. Sa tri strane vidljive s igrališta stative i prečka moraju imati obojena polja u dvije kontrastne boje koje se jasno razlikuju i od pozadine; oboja vrata na igralištu moraju biti iste boje;
- Obojena polja vrata, mjereno u spojevima stativa i prečke, dimenzija su 28 cm u oba smjera. Sva ostala polja su duga su 20 cm. Na vratima mora biti mreža, koja je učvršćena tako da se lopta ubačena u vrata ne može od nje odmah odbiti ili proći kroz nju. Ako je potrebno, može se koristiti dopunska mreža, smještena unutar vrata iza linije vrata. Udaljenost od linije vrata i ovakve dopunske mreže trebala bi biti oko 70 cm, ali smije biti najmanje 60 cm;
- h) Dubina mreže mora biti na vrhu 0,9 m a na dnu 1,1 m od linije vrata, s tolerancijom od +/- 0,1 m. Veličina oka mreže ne smije biti veća od 10x10 cm. Mreža mora biti učvršćena za stative i prečku najmanje svakih 20 cm. Dopušteno je privezati mrežu i dopunsku mrežu tako da lopta ne može proći između njih;
- i) Iza vrata na sredini vanjske linije vrata, na udaljenosti od približno 1,5 m, treba biti okomita zaštitna mreža dužine 9-14 m i visine 5 m od poda;
- j) Na sredini prostora za zamjenu igrača na jednoj uzdužnoj liniji, nalazi se zapisnički stol. Stol maksimalne dužine 4 m mora biti smješten 30-40 cm iznad razine podloge igrališta kako bi se omogućila vidljivost;

- k) Sve mjere bez navedene dopuštene tolerancije moraju odgovarati ISO-normativu (International Standard Organization – ISO 2768-1:1989);
- l) Rukometna vrata standardizirana su kod Europske komisije za standardizaciju CEN (Comite' Europe'en de Normalisation) kao EN 749 u vezi s EN 202.10-1.

Izdano od :
International Handball Federation
Peter Merian Straße 23
P.O. Box
CH-4002 Basel
Switzerland

